

MESERIAȘUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADOK LAPJA

Nr. 10. szám.

Chefredakteur
Primredactor — Főszerkesztő
REINHART GYULA
Redactor—Szerkesztő—Redacteur:
NEMEDY GABOR

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak
hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, az Ipari
Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek
Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a ti-
misoarai „Az Iparos”-sal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek
és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei.
Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150
lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négy-
zetcentimétere 6 lei, kötéseknél engedmény

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Meseriași, scrieți-vă numele pe firmă!

Măsura ministerului de industrie și comerț va
fi aplicată cu toată strictețea.

Ministerul industriei și comerțului a dat, acum
vre-o două trei săptămâni, o circulară prin care
atrage atenția organelor în subordine că negustori-
i trebuie să aplice dispozițiunile legii pentru în-
ființarea unui registru al comerțului, în ceea ce
privește scrierea numelui pe firmă. Cum termenul
dat de acea circulară, ca negustorii să se potrivească
acestei măsuri este de numai 30 zile, rămân
câteva zile în care industriașii își mai pot scrie nu-
mele pe firmele exterioare ale prăvăliilor.

Legea pentru înființarea registrului comerțu-
lui prevede obligativitatea afișării numelui întreprin-
zătorilor. Dintr-o regretabilă omisiune a legiu-
torului, însă, nu s'a prevăzut în lege nici o sanc-
țiune pentru acei cari contravin acestei obligații.
Din această cauză, deși au trecut o serie întreagă
de ani de la aplicarea legii registrului comerțului,
totuși până acum nu s'a dresat nici un proces de
contravenție care, până la urmă, să ducă la pedep-
sirea contravenientului.

Din această cauză, foarte multe prăvălii con-
tinuă să aibe firme exterioare pe care sunt scrise:
emblema, felul comerțului, adresa, etc. dar cari nu
au niciăeri afișat numele întreprinzătorului.

Faptul că nu sunt prevăzute sancțiuni îndeam-
nă încă pe unii negustori să nu-și afișeze numele.
Nu pentru că ar avea ceva de ascuns. Dar sunt
unele prăvălii cari au devenit atât de cunoscute
sub emblema lor, încât o adăugire de nume ar pu-
tea însemna pentru mulți o schimbare de proprie-
tate. Această observație este în parte justificată.
Totuși e bine ca meseriașii să procedeze imediat
la operația declarată obligatorie atât de lege cât
și de dispoziția recentă a ministerului.

Căci ministerul de industrie și comerț este ho-
tărât să aplice cu toată strictețea măsura afișării
numelui.

Se pare că are și posibilitatea de a aplica sanc-
țiuni. Măsura afișării numelui este considerată ca
o obligație dictată de legea pentru combaterea spe-
culei ilicite. După o interpretare e drept cam prea
largă, nu este cu puțință un comerț anonim. Iată
dece, ministerul socotește că pentru stabilirea con-
travenientului, pentru sancționarea cât mai dras-
tică a lui, este absolut necesar să se cunoască, de
la început, numele contravenientului.

De altfel, până acum nu s'a luat nici un fel de
măsură de indulgență nici în ceea ce privește legea
pentru combaterea speculei ilicite. Dacă în capitala
țării și în unele orașe mari din Vechiul Regat, or-
ganele de control s'au mărginit doar să observe
dacă comercianții urmează instrucțiunile date de
minister, în alte orașe, mai ales din Ardeal și Ba-
nat, aceste organe procedează cu multă severitate
la executarea ordinelor. Se stabilesc prețuri ma-
ximale la articole cari nu pot fi considerate în nici
un caz în categoria celor maximalizabile, se fac
descinderi, socoteli și se amenință cu adresarea de
proces de contravenție. E o situație nemulțumi-
toare, căci nu este de îndăruit ca măsurile gene-
rale luate de un minister să fie aplicate numai un-
or și încă ou înăspriți pe care nici legea și nici
dispozițiile ministerului nu le prevăd.

Iată dece socotim necesar să îndemnăm pe
toți meseriașii, negustorii să-și scrie numele pe fir-
mă. Căci chiar dacă interpretarea ce se dă comer-
țului „anonim” este subredă până se va veni cu

A kézműiparos kamarák mellett foglalt állást az aradi kisiparosság

A Kisiparos Szövetség aradi tagozatának közgyűlése. Állandó kisipari kiállítás létesül Aradon.

Vasárnap tartotta meg a volt ipartestület
nagytermében kilencedik évi közgyűlését az Or-
szágos Kisiparos Szövetség aradi tagozata. A
közgyűlésen Coroban Stefan, a munkakamara
kisipari tagozatának elnöke elnökölt, aki minde-
nekelőtt az elmúlt esztendő tevékenységéről szá-
molt be, majd pedig Grigoresou titkár olvasta
fel az évi jelentést és utána a felügyelő bizott-
ság jelentése hangzott el.

Coroban Stefan ezután annak szükségessé-
gére mutatott rá, hogy a vidéki megszűnt ipar-
testületek iratait Aradra hozzák és azokat itt
helyezzék el a munkakamara helyiségében. A
társadalombiztosító kérdésével kapcsolatban
rávilágított arra, hogy a kisiparosság továbbra
is kéri a betegsegélyző autonómiájának megva-
lósítását, abban az esetben pedig, ha ez leküzd-
hetetlen akadályokba ütközne, annak a kívánsá-
gának ad kifejezést, hogy a kisiparosság számá-
ra ne legyen kötelező a biztosítás.

Az elnök ezután a kisiparosságnak arról a
régí kívánságáról beszélt, hogy állítsák fel a
kézműves kamarákat.

— Régebben — mondotta — az illetékes té-
nyezők azzal hárotították el e kérés teljesítését,
hogy az alkotmányjogi akadályokba ütközik,
mert a régi alkotmány csak a kereskedelmi- és
ipar-, a mezőgazdasági- és a munkakamarákról
intézkedett. Az új alkotmány azonban a szakka-
marákkal egyáltalában nem foglalkozik, így te-

hát a kézműves kamarák megvalósítása elé már
nem gördülnek alkotmányjogi akadályok.

A közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy
emlékiratban kéri a kézműves kamarák megva-
lósítását.

Ghiba páncotai kiküldött annak a kívánsá-
gának adott kifejezést, hogy ne adják el a pán-
cotai volt ipartestület épületét, hanem tartsa
meg azt a munkakamara az ottani iparos intéz-
mények céljaira.

Ezután újból Coroban Stefan szólalt fel,
aki közölte, hogy a munkakamarával karöltve,
a Kisiparos Szövetség állandó kézműves kiállítá-
st kíván Aradon megszervezni a volt ipartes-
tületi épület valamelyik alkalmas helyiségében.
Ezen a kiállításon főképpen a mester- és segéd-
vizsgákön készült remekek mutatják be. A ki-
állítás jövedelmét pedig az arra rászorult ipa-
rosok és tanoncok segélyezésére fordítják.

Beszámolt ezután az elnök a Nemzeti Kis-
iparos Hitelintézet működéséről és felszólította
a kisiparosokat, hogy töltsék ki a hitelintézet
által kibocsátott kérdőíveket és lehetőleg je-
gyezzenek hitelintézeti részvényeket.

Több felszólalás hangzott el annak érdeké-
ben, hogy minél több kisiparost vonjanak be a
Kisiparos Szövetség kereteibe és felhatalmaz-
ták az elnököt, hogy kezdjen tárgyalásokat az
aradi ipari szindikátusok vezetőivel abból a cél-
ból, hogy a szindikátusok tagjai lépjenek be a
Kisiparos Szövetségbe.

Románia mult évi közgazdasági élete a számok tükrében

Hatvankét milliárd lei volt az ipari termelés értéke.

Az elmúlt év közgazdasági eseményeire vonat-
kozó számadatok csak most kerültek nyilvános-
ságra, így tehát csak most vált lehetségessé Romá-
nia multévi közgazdasági életét a számok tükrében
bemutatni.

MIT MUTAT A KÜLKERESKEDELMİ MÉRLEG?

Közgazdasági életünk lázmérőjeként a külke-
reskedelmi mérleg szerepel. Ez a lázmérő 1925. óta
el nem ért látszólagos kedvező állapotról tesz tanu-
ságot, amennyiben a kiviteli többlet — a hivatalos
adatok szerint — meghaladja a tizenhárommilliárd
leit, a megelőző év kilencmilliárd leielével szemben.
Súlyos szépséghiba azonban az a körülmény, hogy
a kivitel mennyisége csökkent (1936-ban 10 és fél
millió tonna, 1937-ben 9 és fél millió tonna), míg
a behozott áruk mennyisége nőtt (1936-ban 630
ezer tonna, 1937-ben 705 ezer tonna). A kiviteli
mérleg kedvező alakulását tehát nem a kiviteli
mennyiség növelésének és a behozatal csökkentésé-
nek, hanem a nemzetközi piac kedvező áralakulásá-
nak lehet köszönni. A nyersanyagokban beállt nagy

kereslet az árak emelkedését vonta maga után és
felő, hogy a nemzetközi piacokon már megkezdődött
árcsökkenés súlyos kihatással lesz.

A fejlődő ipar kénytelen volt egyes fontosabb
nyersanyagok kontingentálását felfüggeszteni. Ez
a rendelkezés bizonyos zavarokat okozott a deviza-
ellátásnál, mert a Nemzeti Bank nem volt tisztában
a devizaigénylésekkel. Érdekes tünete továbbá a
külkereskedelmi mérlegnek, hogy a kivitel 42 szá-
zaléka irányult csak erős valutájú országokba, a
megelőző év 50 százalékaival szemben.

CSAK A BUZATERMÉS VOLT KI- ELEGÍTŐ AZ ELMULT ÉVBEN

A belföldi viszonylatban legfontosabb termelési
ág, a mezőgazdaság az elmúlt évben nem mutatha-
tott fel olyan kedvező eredményt, mint 1936-ban.
A buza kivételével a termés gyenge volt. Összesen
termelt 370.140 vagon buza, 42.140 vagon rozs,
38060 vagon zab és 423.520 vagon tengeri. Ezeknek
az értéke a földmivelésügyi minisztérium tanulmá-
nyi és statisztikai ügyosztályának számítása sze-

un decret lege pentru modificarea legii registrului
comerțului, totuși s'ar putea întâmpla ca contra-
venienții să aibe de suferit de pe urma măsurilor

pe care le poate lua ministerul, dar mai ales de
acele organe de execuție cari pun mai presus in-
terpretarea lor, decât prevederile legii.

JELENTÉKTELEN EMELKE- DÉST MUTAT AZ IPARI TERMELÉS

JELENTES A PENZÜGYI FRONTROL

Végeredményben a román közgazdasági élet az elmúlt év folyamán az erőteljes fellendülés jegyében állott.

Ismeretes, hogy az új ipartörvény halálra ítélte mindazokat az ipari műhelyeket, amelyek munkavezetőivel működnek. A timisoarai munkakamara is ilyenértelmű értesítést küldött az érdekelt üzemeknek. A rendelet gyakorlati végrehajtása azonban mindezekig Timisoaran nem került sor és az érdekelték már azt remélték, hogy a munkakamara, tekintettel a rendelettel együttjáró munkanélküliségre, egyelőre eltekint a szankcióktól. Most azonban megtörtént Timisoaran az első üzemvezetővel dolgozó női szabóműhely bezárása. A Braun Ilona női szabászati üzemét zárták be a munkakamara közgei és a jelök szerint rövidesen a többi, érdekelt női ruhaszalon bezárására is sor kerül.

SEGITSEG!

— Megtudhatnám, hogy hány óra van?

A másik előveszi az öngyújtóját és így szól:

— Kedd mult három deka és négy centiméter.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

Erre az idősebb ur a fejéhez kap:

— Te jó ég, már elseje? Ak

A diszközgyűlés után a kisebbségi egyházak képviselői: Jaross Béla pápai prelátus, Csiky József református lelkész és Halmágyi János unitárius esperes üdvözölték a céhet. A város nevében Ieremia Stefan dr., a kereskedelmi és iparkamara nevében pedig Russu Onisie üdvözölte a társulatot. A református kollégium nevében Nagy Endre kollégiumi igazgató, míg a román iparosegylet nevében Vlasa Gheorghe mondott üdvözlést. A többi intézmények és egyesületek szintén képviseltették magukat a közgyűlésen. A gyűlés után a Tag-vendéglobban több száz terítékes közvacsora volt.

I. A kereskedelmi cégbejelentés.

2. A kereskedő köteles bejelenteni:

a) a válási, vagy vagyonválasztási ítéleteket, amiket a kereskedelem folytatásának időpontjában mondtak ki,

b) bármely az üzlet elajándékozására, eladására, elzálogosítására vagy bérbeadására vonatkozó szerződést, vagy bármilyen más aktát, amely módosítja a céget, vagy az üzlet alapiját.

c) a találmányi szabadalmakat és a gyári védjegyeket, amiket a kereskedő használ,

d) a határozatokat, amelyek egy kereskedő eltiltására vagy egy bírósági felügyelet elrendelésére vonatkoznak, valamint az ítéleteket, amelyek ezen határozatok visszavonására vonatkoznak.

e) a csőd elrendelésére, a kényszerezegységek elrendelésére, jogerőre emelésére vagy megsemmisítésére vonatkozó határozatot, a csődmegszüntető határozatot, a család bukásáról szóló marasztaló ítéleteket, valamint a kereskedő rehabilitálásáról szóló ítéletet.

Az a), d) és e) pontokban feltüntetett intézkedéseket az illetékes fórumok hivatalból kötelesek bejelenteni.

3. A kereskedelmi cégregiszterbe való bejegyzés kötelezettsége alá tartozik minden kereskedelmi társaság megalakulásától számított egy hónapon belül kell kérni és a cégbejegyzésre irányuló kérést — a közkereseti és betéti társaságoknál legalább az egyik korlátlan felelősségű társnak, a részvénytársaságoknak, vagy korlátozott felelősségű társulásoknak pedig legalább az egyik igazgatónak vagy adminisztrateurnak kell ellátni.

A kérvényhez mellékelni kell az alakulási aktákat és a törvényes formák között publikált alapszabályokat.

4. A kereskedelmi társaságok tartoznak bejelenteni a cégbejegyzéshez:

a) a társaságok működése során kinevezett igazgatók, felügyelő- és cenzorbizottsági tagok nevét, születési helyét és idejét, valamint nemzetiségét,

b) a felhasznált találmánvi szabadalmakat vagy gyári és kereskedelmi védjegyeket.

c) a csőd vagy kényszerezegyezség elrendelése.

sére és megszüntetésére vonatkozó ítéleteket, vagy a társaság felosztatására vagy megszüntetésére vonatkozó határozatokat,

d) az igazgatók vagy adminisztrátorok csődvésége miatt történt elítélését.

5. Minden kereskedő vagy kereskedelmi társulat köteles kérni összes fiókjainak és ügynökségeinek bejegyzését, a cég bejegyzési könyvben illetve nevét és cégét hivatkozva a főüzletre, vagy társulati székhelyre.

6. Minden román vagy idegen kereskedő, a kinek külföldön kereskedelmi vállalata van és az országban fiókot vagy ügynökséget létesít, köteles az üzleti tevékenység megkezdése előtt cégbejegyzést kérni az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál, ahol a fiókot meg akarja nyitni!

Az idegen kereskedelmi társulatok, amelyek az országban fiókot létesítenek, ugyanilyen kötelezettségeknek vannak alávetve.

II. A cégjelzések.

7. A kereskedő cége (firmája) az a név, a mely alatt a kereskedést folytatja és amely alatt a kereskedést folytatja és amely alatt jegyez. Cégjegyzés (embléma) az a jel, vagy elnevezés, amelyik megkülönböztet egy céget egy másik ugyanolyan természetűtől. A cég és a cégjelzés azon kereskedő tulajdonává válik, aki kérte azok beírását, a kérés pillanatától kezdve. A kereskedő címe a kereskedő nevéből és legalább egy keresztnévéből kell álljon.

8. A közkereseti társaság cége legalább az egyik társ nevéből vagy cégéből kell álljon, „közkereseti társaság” feltüntatése mellett. Az egyszerű betéti társaság cége legalább az egyik beltag nevéből kell álljon, „egyszerű betéti társaság” feltüntetésével. Korlátozott felelősségű társaság cége a közkereseti társasághoz hasonló kell legyen, vagy egy általános elnevezést foglalhat magában, minden esetben azonban korlátozott felelősségű társaság feltüntetése kötelező. Részvénytársaság, vagy szövetkezet cége, valamint viszontbiztosítási vállalat cége általános elnevezést foglal magában, amely mellé fel kell tüntetni a társaság minőségét.

9. Minden kereskedő e rendelet kihirdetésétől számított egy hónapon belül külső cégtáblájára köteles román nyelven kiírni az üzlet tulajdonosának teljes nevét, valamint kereskedése nemét és tárgyát.

III. Bűntetés.

10. Minden kereskedő és kereskedelmi társulat, amely a város területén kereskedést űz, és nem tett eleget a fenti beírási rendelkezéseknek, köteles 3 napon belül eleget tenni az előírásoknak.

11. Azokat, akik kihágást követnek el, a törvény rendelkezéseinek értelmében 50 ezer leltől 100 ezer leltig terjedő pénzbírsággal sújtja.

12. A fenti rendelkezések végrehajtásáért és felügyeletéért a komisszáriátusok vezetői vagy megbízva, akik minden egyes kihágási esetben jegyzőkönyvet fognak felvenni.

Az oradeai iparkamara új vezetősége

Az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium táviratot küldött a Bihor-vármegyei prefekturára, amelyben az oradeai iparkamara eddigi ideiglenes bizottságának működését felfüggeszti és ezzel egyidejűleg új tanácsot nevezett ki. A kereskedelmi és iparkamara ujonnan kinevezett tanács tagjai: Pappoudoff Theodor, Jonas Dumitru, Catana Aurel, Botezatu Gheorghe, Popa Theodor a kereskedők, Szirmay József, Ghița Iosif, Sărac Aurel, Faur Mihai és Stein a gyáriparosok részéről. Az elnöki tisztségre Jonas Dumitrut kombinálják.

KIS HIR A SZINHÁZ MÖGÜL

A hollófeketehajú színész, aki arról híres, hogy a ballérdén ezüstláncot hord, legutóbb csúnyán összeveszett az udvarlójával. A veszekedés odáig fajult, hogy az udvarló egy sörösvéget vágott a művész fejéhez. Nagy baj — szerencsére — nem történt, mert mindkettő üres volt.

Kamgarnfonalak gyártására megalakult Bucureştiben a Firolana.

Kamgarnfonalak gyártására alakult meg Bucureştiben a Firolana S. A. 10 millió lei részvénytőkével. A részvénytársaság alapítói Schöllerische Kamgarnspinnerei 3 millió lejjel, Walter Scöller a Schöllerische Kamgarnspinnerei elnöke 1 millió lejjel, F. A. Schöller a zürichi Eidgenössische Bank elnöke 1 millió lejjel, Ernst Ludwig Michels, Eitorf egy millió, I. Vasilescu-Valjean 3 millió lejjel, V. Stoicovici 500 ezer, A. Predescu 500 ezer lejjel.

A vállalat első igazgatóságának tagjai I. Vasilescu-Valjean elnök, Walter Schöller, dr. O. Olshausen a német kamgarnfonó üzem vezérigazgatója, A. G. Donescu és I. Costin.

Az új üzem 6000 gyűrű-orsóval fog dolgozni, ami megfelel 12000 normál orsónak.

Az étlap és a nemzetek

Egy párisi pincér ötvenéves jubileumán intervjut adott egyik párisi lap tudósítójának, akinek elmondotta eseménydús pályáján szerzett tapasztalatait. A derék öreg pincér például kijelentette az újságíró előtt, hogy amikor a vendég rendel, amikor az étlapot a kezébe veszi, már tudja, hogy milyen nemzetiségű. A svéd férfi az étlapot a társaságában levő hölgynek nyújtja át és csak amikor a hölgy már rendelt, akkor veszi át ő az étlapot. Etkezés közben nagyon keveset beszélnek és alig tekintenek egymásra. A francia ur maga olvassa el az étlapot, vacsora-partnernőjének ajánlatokat tesz, halkan rendel. Etkezés közben susogva beszélgetnek. Az amerikaiaknál a hölgy nézi meg az étlapot, a hölgy rendel, rendszerint nagyon sokat. Az angoloknál, a férfié a rendelés gondja, sőt ő talál is a hölgynek, aki a társaságában van. A németeknél a hölgy választ és rendel ízlése szerint. Az osztrák pár, fejét összehajtva, együtt nézi az étlapot. Rendszerint egy-ugyanazon ételt is rendelik. Az olasz férfi és nő azzal kezdi, hogy két étlapot kér. Mind a ketten külön válogatnak, nagyon gyorsan határoznak és gyorsan is esznek. A legnagyobb súlyt a feketekávéra helyezik. A lengyel ur a főpincérnél rendeli meg a gazdag és bőséges menüt, halkan, hogy a hölgy ne hallja, mert a vacsoraösszeállítás meglepetést akar szerezni. No és végül a magyarok! Az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy a párisi pincér intervjújában a magyarok a felsorolásban egészen elől szerepelnek. Csak én hagytam a kitűnő francia rólunk nyert tapasztalatait a legvégére — csattanónak. Tehát, a magyarok elsősorban nagy súlyt helyeznek arra, hogy az étteremben kitűnő és kényelmes helyet kapjanak, lehetőleg olyat, ahonnan mindent látni. A pincérnek jó ideig kell várni, mert az ur vacsora-partnernőjének felolvassa az egész étlapot s közben minden egyes ételnél szünetet tart és lesi a hatást. Ha a hölgy rázza a fejét, gyorsan tovább olvas, ha a hölgy érdeklődéssel ránéz és mosolyog, megismétli az étel nevét s így azután megegyeznek. Nagyon sokat és bőségesen rendelnek. Vacsora közben az ur simogatja a hölgy kezét, sőt — meg is csókolja.

Elvi jelentőségű döntés mondta ki, hogy a kisiparos nem köteles könyvet vezetni

Elvi jelentőségű döntést hozott a napokban a tárgumuregi ítélőtábla a kisiparosok könyvvezetési kötelezettségének kérdésében.

Az elmúlt év végén a repülőbéllyegalap tárgumuresti ellenőre rengeteg kisiparosnál vett fel jegyzőkönyvet amiatt, mert nem vezettek üzleti könyveket. A jegyzőkönyvek alapján a repülőbéllyegalapot kezelő légügyi miniszterium minden esetben bírságot rótt ki két-ötezer lejes összegekben.

Az egyik megbírságolt kisiparos a büntetés ellen a törvényszékhez fellebbezett. Beadványában hivatkozott a repülőbéllyeg-törvény 15. szakaszának második bekezdésére, amely szerint

üzleti könyveket csak azok kötelesek vezetni, akikre nézve ezt a kötelezettséget az egységes adóról szóló törvény előírja.

Ez pedig utal az érvényben levő kereskedelmi törvényre, amely kimondja, hogy sem kisiparos, sem kiskereskedő nem köteles üzleti könyveket vezetni. Az egyenesadóról szóló törvény 103. szakaszának F. pontja pedig kifejezetten mentesíti azokat a kisiparosokat és kiskereskedőket, akik a forgalmi adóról szóló törvény 9., illetve

ve 12. szakaszának meghatározása alá esnek. Az adott esetben — kisiparosról lévén szó — a fél nem volt könyvvezetésre kötelezhető, mert üzemében nem dolgozott 7 munkásnál több és nem alkalmazott 5 lóerőnél nagyobb gépet. Helyesebben a fellebbező műhelyében semmiféle erőgép nem volt.

A törvényszék helyet adott a kisiparos fellebbezésének s megsemmisítve a repülőalap ellenőrtől felvett jegyzőkönyvet, a felet mentesítette a kivetett bírság alól.

A repülőalap jogi képviselője az ítélet ellen felülvizsgálási kérelmet adott be az ítélőtáblához.

A táblai tanács azonban teljes egészében elfogadta a kisiparos jogi érvelését és helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Az ítélet jogerős.

A jogerős és elvi jelentőségű táblai döntés szerint tehát azok a kisiparosok, akik 7 munkásnál kevesebbet foglalkoztatnak műhelyükben, vagy az üzemben alkalmazott gép 5 lóerőnél nem nagyobb, nem esnek a repülőbéllyeg-törvény rendelkezései alá és üzleti könyveket nem kötelesek vezetni.

Mikor kereskedő az iparos?

Már foglalkoztunk a művezetőkkel dolgozó ipari műhelyek bezárásának kérdésével. Közöltük, hogy az oradeai munkaügyi inspektorátus megértő álláspontra helyezkedett és a szerzett jogokat, egzisztenciákat nem kívánja bántani és csak a valódi kontárok ellen jár el.

Ez valóban megnyugtató, azonban nem elég. Lehet egy inspektor akármilyen jóindulatú, ha a törvény megkötöi kezét — nem teheti túl magát annak előírásain. Már pedig az új ipartörvény és ennek végrehajtási utasítása egyaránt szigorú és — kertelés nélkül szögezzük le — a törvény módosítása nélkül nem érhető el a művezetővel bíró régi ipari műhelyek megmentése.

Az ipartörvénynek több olyan intézkedése van, amelyek már az elmúlt két év alatt alkalmazhatatlanoknak bizonyultak. Nemcsak a fenti intézkedés végrehajtása jelentene leküzdhetetlen nehézségeket, de az iparok felparcellálásának kérdése — a kisiparos-jelleg kellő ki-domborítása is, ami csak most érezteti hatását. Elsősorban nálunk a kisiparosok könyvvezetési kötelezettségére utalunk, azután — most egy újabb félreértés állott elő: a kisiparosokat cég-bejegyzésre akarják kötelezni — Satumaren.

Az egyik satumarei lapban olvassuk:

Az elmúlt napokban városunkban közel 400 kisiparos, illetve kiskereskedő nyugalmát bolygatta meg a kereskedelmi és iparkamara egyik rendeletének ellenőrzését végző rendőrségi bizottság. Arról van szó ugyanis, hogy a kereskedelmi törvény rendelkezéseinek értelmében mindazok az iparosok, akik eladás céljából vesznek nyersanyagot és mint készáru bocsátják forgalomba, kereskedőknek számítanak.

Mint ilyeneknek, cégüket be kell jegyezniük a kereskedelmi és iparkamara nyilvántartójába. A kereskedelmi törvény fenti rendelkezéseinek értelmében tehát nagyon sok olyan cég vált kereskedelmivé, amely a régi törvénykezés szerint csak ipari vállalkozás volt. A kereskedelmi és iparkamarai nyilvántartóba tehát fel kell vésztetniük magukat az órasoknak, mészárosoknak, szűcsöknek, cukrászoknak, timároknak, pékeknek, vásári szabóknak és nagyon sok másfajta iparosnak.

Négyszáz kereskedő, illetve iparos van tehát városunkban, aki nem tudja tulajdonképpen micsoda: kereskedő-e, vagy iparos.

Az iparosszervezetek, vagy akár a munkaügyi inspektorátusok meghallgatása után sürgősen módosítani kell az ipartörvényt — dekrétum törvény útján.

A cluji iparkamara tájékoztatója a cégfeliratok ügyében

A kereskedelmi és iparügyi miniszterium és a cluji hadtestparancsnokság által a cégfeliratokra kiadott rendeletek alapján több cég cégfeladatait átírta, vagy teljesen új cégtáblát készíttetett. A kamara által végzett ellenőrzés rendjén azonban azt tapasztalta, hogy ezek a cégfeliratok nem felelnek meg az előírt rendelkezésnek, dacára annak, hogy a kamara egy előbbi közleményben pontosan megjelölte azokat a módokat, amelyek a cégfeliratokra irányulnak.

Szükségesnek tartjuk tehát ezuttal újhól figyelmeztetni a cégeket, hogy a cég emblémája nem lehet nagyobb betűkkel írva, mint a tulajdonos neve, a tulajdonos neve egészen kiirandó (vezeték és keresztnév), úgy, amint a céghivatalba be van jegyezve, a közkereseti, betéti és részvénytársaságok kötelesek szigorúan ragaszkodni a céghivatalban történt bejegyzés szövegéhez, abból semmit elvenni nem szabad. A fiók-

üzletek kötelesek székhelyük teljes cégszövegét feltüntetni, hozzáadva a cluji fióküzlet megjelölését. Egyebekben pedig a fenti hivatkozott rendeletek intézkedései az irányadók.

Kérjük mindazokat az iparosokat, akik az új rendeletek alapján cégfeliratok készítésével foglalkoznak, hogy amennyiben kétség merül fel valamely szöveg tekintetében, forduljanak bizalommal a kamarához, mely mindig szívesen fogja megadni a kellő utbaigazítást.

Figyelmeztetjük az érdektelt cégeket, hogy amennyiben nem alkalmazkodnak pontosan az előírt rendelkezésekhez, annak tessék ki magukat, hogy a nagy költséggel végzett átalakítások kárba vesznek s ezenkívül súlyos pénzbírságnak tessék ki magukat. Ezért helyénvalónak tartjuk, hogy amennyiben e tekintetben csak a legkisebb kételyük is támad a cégfelirat helyes-sége szempontjából, forduljanak felvilágosításért a kamarához.

Több mint 60 százalékkal emelkedett a nemzeti jövedelem a gazdasági válság éveit óta

A pénzügyminiszteriában az 1938-39. évi költségvetés előkészítő munkálatai folyamatosan vannak. Cancicov pénzügyminiszter sorozatos értekezleteket tart a pénzügyminiszterium vezetőivel az új költségvetés kereteinek megállapítása céljából. Ezzel kapcsolatban tanulmányozás tárgyává teszik az ország minden egyes termelő rétegének teherviselőképességét. Az eddigi megállapítások szerint, a jövő évi költségvetés semmi esetre sem fogja meghaladni a most végződő pénzügyi évre megállapított költségvetés végösszegét.

Az új költségvetés megalkotása alkalmával, nem lesz érdektelen, ha megvizsgáljuk, hogy az utóbbi években a nemzeti jövedelmet milyen arányban terheltek az adóterhek. A Centrul de Studii şi Documentare Economică adatai szerint, a nemzeti jövedelem és az adóterhek aránya a következőképpen alakult az utolsó kilenc évben:

	Nemzeti jöv. milliárd	Adóteher lejekben	Adóteher százalékban
1929.	313.6	36.9	11.7
1930.	265.1	39.2	14.8
1931.	214.7	32.1	15.—
1932.	178.5	23.1	12.9
1933.	178.7	24.—	13.4
1934.	189.4	24.8	13.1
1935.	201.8	27.5	13.6
1936.	241.8	33.3	13.8
1937.	295.—	37.7	13.—

A nemzeti jövedelem 1932-ben érte el mélypontját és azóta állandó emelkedést mutat. A nemzeti jövedelem ilyen arányú csökkenése elsősorban annak tulajdonítható, hogy az export értéke és az agrártermékek ára visszaesett. 1934. óta az emelkedés nagyobb arányú, azonban a múlt évben még nem érte el az 1929. évi nívót, ami azzal magyarázható, hogy a múlt évi árak még mindig nem voltak olyan magasak, mint az 1929. évié.

Az adóterhek párhuzamosan csökkentek, illetőleg emelkedtek a nemzeti jövedelemmel. A csökkenés azonban kisebb mértékű volt és ezzel magyarázható, hogy a kisebb nemzeti jövedelem idején az adóteher aránya magasabb volt, mint amikor a nemzeti jövedelem nagyobb volt.

Az adóteher aránya a fenti táblázat szerint a legmagasabb volt 1931-ben, vagyis a világgazdasági válság kezdetén. Jelenleg, a fenti adatok szerint,

a nemzeti jövedelmet 13 százalékban terheli az adó

Ez az arány látszólag jóval kisebb, mint más nyugati államokban, azonban tekintetbe kell venni azt, hogy a fejenkénti átlagos jövedelem a nyugati államokban 3-5-ször nagyobb, mint Romániában és így nagyobb terhet könnyebben bír el.

Az 1937. évben mutatkozó 13 százalékos arány is azonban csak látszólag kedvező. A nemzeti jövedelem ugyanis tartalmazza mindazokat a jövedelmeket, amelyek nem adókötelesek, mint például a gazdák által saját céljaikra felhasznált agrártermékek. Külföldön az ilyen természetű adómentes jövedelem aránylag kicsi és nem is szerepel a nemzeti jövedelemben.

Ha ezt az összeget levonjuk, úgy a jövedelmet terhelő átlagos adóteher jóval magasabb, mint amennyit a fenti táblázat feltüntet. Az adómentes jövedelmet az 1936. évben 62 milliárd leire becsülik, amelyet, ha levonunk a 242 milliárd leies nemzeti jövedelemből, úgy a fennmaradó 180 milliárd leit leit terheli a 33.3 milliárd leies adóteher, ami

a 15.8 százalékos arány helyett több, mint 19 százalékot jelent.

Az adóteher magas aránya azonban nem jelenti azt, hogy az állam bevételei nem volna tovább növelhetők. Az állam bevételei növelésének egyik jelentősebb eszköze lehet, az

adókulcs emelése nélkül, a nemzeti jövedelem szaporítása, ami elsősorban az ország gyorsabb iparosítása révén érhető el. Az állam jövedelme növelhető ezenkívül az adóterhek jobb megosztása által és az adó alól való kibuvás megakadályozása révén.

Az állam jövedelmeinek másik fontos té-

A vasut nyári menetrendje nem sok változáshoz, de bevezetik a nyári időszámítást

A vasut nyári menetrendje május elején lép életbe. A vezérigazgatóság utasítására az egyes kerületi igazgatóságok már elkészítették az új menetrenddel kapcsolatos előterjesztéseket és ezek alapján már tanácskozás is volt Bucurestiben. Az új menetrenddel kapcsolatosan a nemzetközi kapcsolatok ügyében sorra megkezdődnek a tanácskozások a szomszédos államok vasuti igazgatóságaival. Az első ilyen tanácskozás a román államvasut és a magyar államvasut képviselői között már ezen a héten pénteken lesz és pedig egyszerre két városban is. Timişoarán és Deván. A timişoari és devai tárgyalásokon a helybeli kerületi vasutigazga-

nyezője lehet az állami vállalatok jövedelmezőségének fokozása, mert jelenleg milliárdos állami vagyonok alig egy-két százalékos jövedelmezőségét biztosítanak az államnak, sőt igen sok esetben még terhet jelentenek az állami költségvetés számára.

Az új költségvetés elkészítésénél a pénzügyminisztérium figyelembe veszi ezeket a szempontokat is, mert csak így növelhető az állam jövedelme az adóterhek fokozása nélkül.

A pénzügyminisztériumban egyébként az 1938-39. évi költségvetés előkészítő munkálatai annyira előrehaladt stádiumban vannak, hogy a költségvetés már március 20-ig elkészül és a minisztertanács elé kerül. Az 1938-39. évi költségvetést — hír szerint — április 1-én rendelet-törvénnyel léptetik életbe.

tóság menetrend-szakértői vesznek részt.

A nyári menetrendben a mostani téli menetrenddel szemben kevés változás lesz. Újból életbeléptetik a nyári turistavonatokat, valamint szaporítani fognak egyes helyi érdekű vonatokat. A vasut arra törekszik, hogy a gyorsvonatok és rapidvonatok sebességét fokozza, valószínű, hogy a rapidvonatokat áramvonalas mozgásokkal látják el. Foglalkoznak azzal a tervvel is, hogy a vasutnál május elsején — valószínűleg az új menetrenddel egyidejűleg — bevezetik a nyári időszámítást. Ez azt jelenti, hogy a vasuti órák mutatóját egy órával előre tolják.

A spekulatortörvény módosítását kéri a bucureştii iparkamara

A belügyminisztérium és a kereskedelmi és iparügyi minisztérium tudvalevőleg a spekulatortörvény intézkedéseinek szigorú alkalmazására utasította a hatóságokat.

A bucareştii kereskedelmi és iparkamara a spekulatortörvény alkalmazásával kapcsolatban memorandummal fordult a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez.

A memorandumban a kereskedelmi és iparkamara rámutatott arra, hogy a spekulatortörvény alkalmazására tett kísérletek eddig még soha sem értek el eredményt. A tűzifa árának maximalizálása körül szerzett tapasztalatok is azt mutatják, hogy a kínálat növelése által inkább elérhető az árak csökkenése, mint kényszerintézkedések útján. A korrupciónak tartja a kamara, mert az alacsony árak gazdasági depressziót és nem gazdasági fellendülést jelentenek és egyébként is az alacsony árak az állam jövedelmeit is csökkentik. Az állam érdeke nem az, hogy az árakat a fizetésekhez alkalmazza és ezáltal meggátolja a gazdasági fejlődést, hanem a fizetéseket növelje az árak növekedésével.

SZEGÉNY FERJ

Macera, szegény, panaszkodik a barátainak, hogy hárpia felesége így, hárpia felesége úgy.

— Ujabbán, mondja mély rezignációval — a feleségem tudatosan érdeklődik a külföldi események iránt.

— Adolf, — mondta nekem a napokban — Franciaországban módosítják a házasságkötés hivatalos formuláját: ezentúl a feleség nem fogad feltétlen engedelmséget a férfinak, de elismeri, hogy a család feje.

— A többi már sejttem, — vágtam közbe — sajnálod, hogy a mi házasságkötésünkben muszáj volt engedelmséget fogadnod.

— Nagyon tévedsz. Örülök, hogy így történt.

— Miért? — kérdeztem gyanútlanul, mire az a beatla ezt válaszolta:

— Na hallod, inkább akármilyen megfogadok, minthogy a családnak egy olyan ronda feje legyen, mint a tiéd.

Ugyanez a helyzet az ipari árak és a mezőgazdasági árak között mutatkozó aránytalanság esetén is és inkább a mezőgazdasági árak növelését kell elősegíteni, mint az ipari termékek árának csökkentését.

A memorandum további részében a kamara állást foglalt a kiskereskedők 30 százalékos hasznának 20 százalékra és a nagykereskedők 20 százalékos hasznának 10 százalékra való csökkentése ellen. Ennek az intézkedésnek sem elméleti, sem gyakorlati indokolása nincs és csak annak tulajdonítható, hogy a tiszta nyereséget összetévesztik a bruttó nyereséggel.

Rámutat a bucureştii kereskedelmi és iparkamara arra, hogy nem minden áru ára maximalizálható és ugyanolyan maximális ár megállapítása a város központjában és a külvárosokban levő üzletek számára igazságtalan. A spekulatortörvény nem veszi tekintetbe a kereskedő általános költségeit, csak azokat a költségeket, amelyek az áruval járnak és nincsenek figyelemmel arra, hogy a luxuscikkek árait nem lehet és nem kell maximalizálni.

A memorandumot azzal a megállapítással végzi a kereskedelmi és iparkamara, hogy a spekulatortörvénynek gazdasági haszna nincs, mert az gazdaságellenes, igazságtalan és antiszociális, alkalmazása pedig sok esetben visszaélések-re ad alkalmat.

Argetoianu miniszter megígérte a memorandumot átadó küldöttségnek, hogy a kereskedelem jogos igényeit tekintetbe fogja venni.

A timişoari Sfatul Negustoresc szintén akciót indított a spekulatortörvény ügyében és memorandumot készített, amelyet a bucureştii központ útján az illetékes miniszternek elé terjeszt. A memorandumban a Sfatul Negustoresc rámutat arra, hogy a kiskereskedő részére biztosított 20 százalékos hasznából gyakran még a rezsijét sem képes fedezni. Igen sok esetben az áru egyrésze megromlik, más áruk részben elporladnak vagy elillannak. Ezt a veszteségtelt a 20 százalékos haszon nem fedezi, még kevésbé az ugynevezett szezoncikknek kockázata.

Az aradi ipari képesítő vizsgák sorrendje

A munkaügyi minisztérium rendelkezése értelmében országsszerte megkezdődnek a különböző szakmai képesítő vizsgák. Az aradi munkakamaránál kijelölték azokat az iparosokat, akiknek március 17-én kezdődő képesítési vizsga elé kell állniuk. Mindazokat,

akiknek beterveztett iratait rendben találták, szakmai vizsgájuk vetik alá

és csak ennek sikeres letétele után kapják meg mester, vagy munkakönyvüket.

Kik és hol tesznek szabászati vizsgát?

Március 18-án reggel 8 órai kezdettel D. E. Budiu Moise Nicoară ucca 2 sz. szalónjában Durnbeck Elena, Békési Andrásné, Palásti Mária, Szuszmann Gizella és Kiss Rozália teszik le vizsgájukat, amelynek alapján kapják meg mesterkönyvüket.

Március 21-én Ilés István Eminescu ucca 38. sz. szalónjában Soki Katalin, Pácátián Fulvia, Turnerer Irén, Smekó Rozália és Taraba Margit jelennek meg.

Március 22-én Maltry M. Dr. I. Robu ucca 4. sz. szalónjában Philip Josefina, Brummer Ika, Hirsch Emánuel, Oláh Mihály és Schmidt József.

Március 23-án D. E. Budiu Moise Nicoară ucca 2. sz. szalónjában Gianotti Erzsébet, Farcas Rozina, Bugariu Teodorné és Joó Emma.

A vizsgák mindennap reggel 8 órakor kezdődnek. Március 18-tól 23-ig, azok tesznek vizsgát, akik mesterképesítést akarnak szerezni. Március 28-án reggel 8 órai kezdettel Ilés István Eminescu ucca 38. sz. alatti szalónjában azok vizsgáznak, akik munkakönyvre tartanak igényt. A munkakamara illetékes osztályán Illeoni Annát, Maigardt Ludmillát, Illencz Irént, Steinhausz Katalint és Liszka Paulát utasítják vizsgára.

A borbélyok vizsgái

Március 17-én veszi kezdetét a borbélyok képesítési vizsgája, amely április 1-ig tart. Ezekben a vizsgákban a megye legtöbb borbélyja is részt vesz. A részletes kimutatást alább közöljük, feltüntetve a vizsgázó borbélymester pontos nevét és vizsga napját és a műhelyt, ahol a vizsgáztató bizottság működni fog:

Március 17-én a következők vizsgáznak Bodogeanu A. Horia ucca 1 szám alatt levő műhelyben: Sfát Dimitrie, Weixelbaum János, Igraj Gheorghe, Nagy Lajos. Március 18-án: Charle Ferenc, Dupla Pavel, Petrasici Matel Muresel, Schmidt János Páncota. Március 21-én Almai Lajos, Baumgartner Pál, Remsig Géza, Burghart Mihály Bujac. Március 22-én Niedorhorn János Aradul-Nou, Breznai János Aradul-Nou, Kleman Antal Nadlac, Ducarm Nicolae. Március 23-án Brinschedler Ferenc Traunau, Magold Ladislau, Mathis Ioan Aradul-Nou, Jäger Carol Aradul-Nou. Március 24-én Tamasiu Dimitrie, Legetar Stefan, Morschl Ferenc Sănicolaul Mic, Rugea Ioan. Március 28-án Iacob Andrei Aradul-Nou, Stoian Radu, Kohut Lajos, Hoff Jakab Muresel.

Március 29-én Nitt István, Engelmann Anton, Valda Alexandru Variasul, Horváth Károly. Március 30-án Schmidt György, Hász András, Cser Károly, Frugina Ioan Beliu. Március 31-én Kern Gheorghe Gutenbrunn, Csordás Ferenc, Adelman József Sfânta Ana, Klep Emil Schöndorf. Április 1-én Mostior Gheorghe Radna, Gligorescu Gheorghe

A fodrászok vizsgái

A borbélyok képesítő vizsgáját követi a fodrászok vizsgája, amely két napig tart és pedig a következő sorrendben:

Április 6-án Moritz Ferenc műhelyében Eminescu ucca: Kett János, Cristina Ioan, Jäger Jánosné, Kondor Ferenc. Április 7-én: Hederné, szül. Merkovic, Fica Florea.

Kötelesek vizsgát tenni azok a felszabadult borbély és fodrász segédek, akiknek még nincs meg a segédkönyvük és azt meg akarják szerezni. A munkakamara-hoz benyújtott iratok közül tíz kérvényezőnek az iratait találták hiánytalanoknak. Ezek április 1-én a következő sorrendben állanak a vizsgáztató bizottság elé. Bodogeanu műhelyében vizsgáznak: Fohr Mátyás, Ardelean Dumitru Cuvin. Április 4-én Haj József, Iovin Nicolae Ghioroc, Ioan Macavei Seitin, Hégely Lajos. Április 5-én Ispas Alexandru Radna, Hartmann Antal Sănicolaul Mic, Berencs Valentin Siria, Sângerean Ioan Pecica.

Vas-, fém- és élelmezési ipari vizsgák

A szakmai vizsgáztató bizottságok a vas-, fém- és élelmezési iparban a következő sorrendben tartják meg a képesítő vizsgákat. Mestervizsgák a pékiparban: Március hó 21-én gyakorlati vizsga, 22-én pedig szóbeli vizsga: Nagy Károly, Horváth Ferenc, Kajtor Jenő, Both

Demeter, Ivan Gheorghe, Mihail Emeric. Március 23-án, illetve 24-én: Böhm István, Hatzig Kristóf, Schmidt Elek, Nithammer Péter, Dózsa Bertalan, Bivalyos Sándor. Március 28., illetve 29-én: Szatmári Mátyás, Scholtz Károly, Leicher Frigyes, Teodorovici Iosif, Kasa Mihály, Mohi Iosif. Március 30., illetve 31-én: Oravetz Mihály, Ortaver Károly, Neiser Ferenc, Gottesfeld Mendel, Leicher János, Pál István. A vidékről: Április 1-én, illetve 2-án: Martin Petru, Michelbach Miklós, Jacob Petru, Magda Teodor, Sándor Ioan, Selegian Florea. Segédvizsgára jelentkeznek: Galascl Nicolae. A gyakorlati vizsgák déli 12 órakor, míg a szóbeliek délután 6 órakor kezdődnek. Mester és segédvizsgák a vas, vaskovács, vasesztérgályos iparban: Március 21: Farkas Lajos, Egri Ferenc, Kovács Gyula, Ardelean Nicolae, Ghiuga Florea. Március 23-án: Kovács István, Ciucur Moise, Stan Petru, Stoica Florea, Hajas Stefan. Március 24-én: Andreikovits Antal, Lovász Andor, Pac Dumitru, Todinca Dimitrie, Erdt Anton. Március 28: Lambertus István, Szarvák György, Herz Keresztély, Ábrahám Moise, Ciortea Traian. Március 29: Maurer Ferenc, Lantos István. — Segédvizsgák ugyanebben a szakmában: Március 30: Bimbó Mihály, Kiss István, Módi Károly, Gaita Romulus, Necula Francisc, Brezan Pavel, Stefanuti Gheorghe, Ignat Ioan. Április 1-én: Pikler Miklós, Pikler József, Gombár Ioan, Didicher Mihály, Roman Nicolae és Stern Márton. — A fémipar lakatososztályán a bizottság már március 8-án megkezdte a vizsgáztatást. A jelöltek Bulboaca Stefan, Crisan-ucca 5. szám alatti műhelyében tették le a vizsgát. Március 3-án Selegian Ioan, Szarvas Géza, Schevalijé József, Zovoda János és Láng Imre állottak a vizsgáztató bizottság elé és mindannyian sikeresen tették le szakmai vizsgájukat. A lakatosok vizsgáját március 10-én folytatják a következő sorrendben: Március 10-én Gálşau Gheorghe, Schmidt Miklós, Császár Károly, Török József és Dávid János. Március 17-én: Franok József, Gósch József, Teutsch János Egedi Ferenc és Kovács Sándor. A vizsga minden reggel 9 órakor kezdődik.

A husiparosok képesítő vizsgája

A husiparosokat vizsgáztató bizottság, amely-

nek elnöke Nica Victor dr., tagok: Neţeu Ioan és Tomics Pavel, titkár: Golea Vasile, már február 25-én megkezdte működését és a mai napig négy csoportba osztva 20 husiparost vizsgáztatott le, a kiknek tulnyomó része vidéki.

Kik vizsgáztak eddig sikerrel?

Február 25-től március 8-ig a következő aradi és megyei husiparosok vizsgáztak sikerrel: Cenădan Gheorghe Arad, Remeteanu Lovincici Arad, Boşneac Gheorghe Arad, Klein Miklós Arad, Simăndan Ioan Arad, Jercan Alexandru Arad, Zdrăncăşan Gheorghe Agriş, Tolan Ioan Siciu, Ionas Aurel Silindia, Ciomere Ioan Seleuş, Salka István Chişineu-Criş, Covaciu Ioan Sebiş, Albertski Béla Pecica, Fekete Ferenc Săneleeni, Scherer Károly Ineu. Ezek a jelöltek mesterképesítést nyertek. A gyakorlati vizsgákat minden esetben az aradi közbághidon tartják.

Március 8-án Handula Pál Rovine, Greskó Péter Nădlac, Eberle János Rovine, Eppel Ádám Arad, Antalfi Sándor Arad, teszik le mestervizsgájukat.

Március 10-én a következő jelöltek vizsgáznak: Schmidt Ferenc, Siria, Biró Ferenc Văntori, Ardelean Petru Arad, ifj. Csontos István Păncota, Agoston István Arad, és Striffler Antal.

Március 15., 17. és 22-én azok a husiparosok tesznek vizsgát, akik munkakönyvet kérvényeztek. Március 15-én: Orădan Petru Glogovaţ, Balogh Imre Peregul Mic, Lind Henrich Engelenbrun, Weber János Mureşel, Suciu Gheorghe Chier. Március 17-én: Bée Ferenc Lipova, Sárközi Kálmán Arad, Évi Constantin Măndruloş, Ban Iosif Silindia, Sós Sándor Arad. Március 22-én: Vékony Lajos Arad, Vodre Vogel Nicolae Engelenbrun, Hevesi Jenő Arad és Kessler Benzián Sămbăteni.

A vizsgáztató bizottságok felhívják az érdekeltek figyelmét, hogy a vizsgákban pontosan jelenjenek meg, mert a kitűzött napokon túl, — a munka felszaporodása miatt — kiegészítő, vagy pótló vizsgákat nem tartanak.

Az aradi munkakamara cipésziparosokat vizsgáztató bizottsága közli, hogy működését egyelőre felfüggeszti. Az érdekeltek tehát mindaddig nem jelentkeznek vizsgára, amíg a munkakamara mellett működő bizottság új közleményt nem ad ki. A faiparban még az előmunkálatokat nem fejezték be s így az asztalosok és famunkások vizsgájára előreláthatólag csak a hónap végén, vagy április hónap elején kerül sor.

Uj rendelet törvény jelent meg a szövetkezetek ellenőrzéséről és szervezéséről

A Monitorul Oficial március 4-iki számában újabb rendelet törvény jelent meg a szövetkezeti ellenőrző Uniók működésével kapcsolatban. Ismeretes, hogy a Goga-kormány által kiadott rendelet törvény a szövetkezeti minisztériumra ruházta át az összes ellenőrzési és szervezési jogokat azzal, hogy a minisztérium az említett jogok gyakorlására nézve megbízást fog adni a bucureştii Szervező és Ellenőrző Központnak, valamint az egyes

szövetkezeti Unióknak. Az új rendelet törvény ennek megfelelően arról intézkedik, hogy az ellenőrzési és a szervezési jogokat mind a bucureştii központ, mind a basarabiai és észak moldovai uniók szabadon gyakorolhatják. A transilvianiai uniókra nézve a rendelet törvény nem intézkedik, ezeknek helyzetét csak az új szövetkezeti törvény fogja véglegesen meghatározni. A rendelet törvény nem vonatkozik az egyes falusi és városi szövetkezetekre, amelyek szabad működését semmi sem korlátozza.

KITUNÓ IDEA

Arisztid az Operaházban ült és szigorú arkhifjezéssel hallgatta a Bohémélet melódiáit.

A második felvonás közepén hirtelen előröngtotta zsebkendőjét és egy csomót kötött rá.

— Arisztid, kéhem, — szólt rá idegesen neje — mit csinál?

— Láthatja, felelte Arisztid — csomót kötöttem a zsebkendőmre.

— És miért?

— Hogy el ne felejtsem ezt a melódiát.

ÉRTELMELEN KIVÁNSÁG

A híres orvoshoz beállított egy beteg és azt mondta:

— Doktorkám, én most ötvenéves vagyok és szeretnék még ötven évig élni.

Az orvos végignézte az előtte álló férfit, majd megkérdezte:

— Szeret sokat enni?

— Nem — felelte a kérdező.

— Iszik?

— Nem.

— Vannak szeretői?

— Nincsenek.

A híres orvos erre ráordit a gyanútan páciensre:

— Hát akkor mi az ördögnek akar még ötven évig élni?!

Szigoruan ellenőrzik a közpénzek keze'ését

A pénzügyminisztérium legközelebb különleges szolgálatot szervez a közpénzek hatékonyabb ellenőrzésére. A tervet szerinti központi szervet létesítenek, mely a jelenleg működő ellenőrzés mellett gyakorol majd felügyeletet, mégpedig nemcsak az ügykezelés költségvetési szempontjainak alapján, de arranéze is, hogy miképpen használják fel a közpénzeket. Emeltesre méltó, hogy néhány esztendővel ezelőtt a pénzügyminisztériumban nyilvántartási szolgálatot szerveztek az elkövetett visszaélések feltűntetésére és az esetleges kártalanítási lehetőségek érvényesítése érdekében. Annak idején 10 iratkötetet kezelt ez a nyilvántartás, ma már azonban 300 iratkötet foglalkoznak a külön hivatallá fejlődött ellenőrző szervnél. Husz tisztviselő dolgozik a különböző szabálytalanságok és visszaélések számon tartásával és az elért eredmények még távolról sem kielégítőek. Az új, központi ellenőrző szerv, amelynek felállítását most tervezik, arról is gondoskodik, hogy visszavétel esetén ki-méletlenül szigorral torolják meg az állam károsodását. Általános érdeklődéssel várják minden vonalon az új terv megvalósítását, mert a fokozott ellenőrzés bevezetése kétségtelenül régen esedékes, üdvös intézkedés.

Kiállításal egybekapcsolt husvéti vásárt rendez Timişoara kisiparossága

A timişoarai iparos társadalom nagyszabású kiállítás és vásár rendezését határozta el. A vásárt husvétkor rendezik meg és azt két hétig tartó kisipari kiállítással kapcsolják egybe. A kiállításon a timişoarai kisiparosok munkájának legjobb alkotásai kerülnek bemutatásra. A husvéti vásár és kiállítás megrendezésének munkáját a munkaadói szindikátus vállalta magára, amely megbeszélések keretében készíti elő a kisiparos társadalomnak ezt a nagyjelentőségű és kiemelkedő eseményét.

A timişoarai kisiparos husvéti vásár és kiállítás két hétig tart, a vásár helyét illetőleg eddig még nem történt döntés.

BABONA

Steiger egy csinos urilány előtt térdelt és másfél órával keresztül rebegte:

— Grete, én imádom magát és kérem, legyen a feleségem.

— Leszek — felelte Grete és elpirult.

— És most még egy kérdés.

— Nos?

— Babonás maga!

— Egyáltalán nem.

— Hát akkor nyugodtan bevallhatom, hogy maga a tizenharmadik menyasszonyom!

Miért emelkedik Angliában a munkanélküliség?

A munkanélküliség száma meglepő módon emelkedik Angliában. A február eleji statisztikai felvétel adatai szerint november óta az emelkedés 328.000 fő. A munkanélküliség száma augusztusban volt a legkevesebb. Ha ezzel hasonlítjuk össze a februári adatokat, akkor a munkanélküliség számának emelkedése kerekén félmillió. Még soha nem fordult elő, hogy a november-februári szezonban a helyzet ennyire rosszabbodjék. Különösen nagy mértékben csökkent a foglalkoztatottak száma a nehéziparban. Lord Wardington a Lloyds Bank közgyűlésén rámutatott arra, hogy a véderő-programot a munkanélküliség szempontjából nem szabad tulbecsülni, mert a jelenlegi gazdasági viszonyok között minden 24 munkásból csak egyet foglalkoztat a hadiipar. A munkanélküliség számának ilyen mértékű emelkedése bizonyos aggodalmakat kelt Angliában. A parlamentben törvényjavaslatot nyújtottak be a házipitkészek fokozására. Évente az állam és a községek mintegy 4 millió fontot fordítanak az építkezés tevékenység fokozására. A magánépítkezés pang és kétséges, hogy a folyó évben olyan mértékben öltethet, amelyek a munkanélküliség szempontjából nagyobb jelentőségűek lennének. A vállalkozói kedvet olcsó pénzzel igyekeznek stimulálni és szó van arról, hogy a Bank of England a kamatlábát az 1932. óta érvényben levő 2 százalékról másfél százalékra csökkentse. A bank folyószámláin 114 millió fontos egyenleg van, a számlatulajdonosok javára, 15,2 millióval több, mint egy évvel ezelőtt. Ez is arra mutat, hogy a pénz nem találja meg az utat a közgazdaság vérkeringése felé. Ez a legnagyobb akadály a munkanélküliség megoldásának.

BAJ A NŐSÜLES KÖRÜL

Mandula panaszkodik egyik barátjának:

— Baj van a nősülésem körül.

— Mi a baj?

— A lány.

— Csunya!

— Gyönyörű.

— Öreg!

— Husz éves.

— Szegény?

— Két sarokháza van.

— Hát akkor mi a baj?

— Nem akar hozzájőnni.

Megmaradnak a régi adók

A pénzügyminiszter felfüggesztette az új adókiivetési munkákat

A pénzügyminiszter elrendelte az új adókiivetésekkel kapcsolatos munkálatok felfüggesztését és azt a nagyjelentőségű rendelkezést hozta, hogy az egyéni, társaságok, valamint a szabadfoglalkozásúak esetében a most lejáró költségvetési évben szerepelt adót írják át az új költségvetési évre. Kivételt képeznek a részvény-

társaságok. Az új rendelkezés következtében az adókiivető bizottságok, amelyeknek március 15-én kellett volna megkezdjék munkájukat, már nem ülnek össze és azok tagjait nem is nevezik már ki.

A részvénytársaságok adóját kivétő bizottságok április 15-én kezdik meg munkájukat.

A cluji vágóhid igazgatójának jelentése szerint ráfizetéssel dolgoznak a cluji mészárosok

Daly János, a cluji Mészáros Szövetség elnöke és Török Árpád, a szövetség alelnöke néhány nappal ezelőtt felkeresték Filipescu Richard polgármestert és a cluji mészárosok nevében a husárok felémelését kérték, azzal az indokolással, hogy a mai alacsony husárok mellett a mészárosok nagy része ráfizetéssel dolgozik. A polgármester a kérés tanulmányozásával László Tibor vágóhídi igazgatót bízta meg, aki most terjesztette be jelentését a polgármesterhez. A jelentés megállapítja, hogy a mészárosok nagy része valóban ráfizetéssel dolgozik és ezért a maga részéről is kéri a maximális árak megváltoztatását, illetve a husárok felémelését.

A jelentés érdekes példát hoz fel arra, hogy a mészárosok milyen ráfizetéssel dolgoznak. A felho-

zott példa szerint egy 520 kilós szarvasmarha ára elősúlyban 7800 lei. A vágóhídi illeték, az adó, a mezőgazdasági kamarának járó illeték, valamint a marhalevél, összesen 580 lei kiadást jelent. Az összköltség tehát 8380 lei. Ebből a bevétel a következő: Az 520 kilós szarvasmarhánál a mészáros 47—52 százalék súlyvesztéséért. A husból csak 285 kilót tud kimérni, ami 23 leies árat véve alapul — 6550 leit tesz ki. Bőrértékesítésből (32 kiló bőr á 33 lei) 1056 leit, a faggyúból (25 kiló á 16 lei) 400 leit, a belekből pedig 70 leit, tehát összesen 8076 leit vesz be. Ezzel szemben kiadása 8380 lei, (a mészáros az 520 kilós szarvasmarha levágására 304 leit ráfizetett).

Ezért a polgármester a maximális árakat megállapító bizottságtól a marhahús és a sertéshús árának kilónként két leies emelését fogja kérni.

Jogesetek a kisipar köréből

A végzett munkáról szóló törvény alapján folyó perekben a bizonyítás nem mellőzhető és bizonyítékok nélkül mulasztási ítéletnek nincs helye.

A cluji ítélőtábla I. tagozatának 1077/1936. szám alatt hozott elvi döntvénye

Dr. K. I. felperes pert indított P. I. ellen azzal az indokolással, hogy ez a kövezési munkához adott anyagot és a végzett munkát nem fizette meg. A felperes kereseti követelését 187 ezer 456 lei összegben tüntette fel és részletezte.

A főtárgyaláson az alperes tagadta a keresetben foglalt állításokat. A felperes ekkor tanubizonyítást, valamint a felek eskü alatti kihallgatását kérte. A bíróság a kérelemnek helyt adott és elrendelte a bejelentett tanuk, valamint a felek meghallgatását.

A tanuk és a felek kihallgatására kitűzött tárgyalási határnapon az alperes, bár szabályszerűen megidézték, nem jelent meg a tárgyaláson. A bíróság a felperes kérelme alapján az alperest — mivel ez utóbbi nem jelent meg — a további bizonyítás mellőzésével, elmarasztalta és őt a kereseti tőke, valamint a kamat és a perköltségek megfizetésére kötelezte.

Az ítélet kikézsítését után az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az ítélőtáblához. Felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy a törvényszék megsértette a végzett munkáról szóló törvényt. E törvény 17, 19, valamint a gyorsított eljárásról szóló törvény perrendi szakaszainak értelmében nem lehetett ellene marasztaló ítéletet hozni, miután mulasztási ítélet csak akkor hozható, ha a tényállást ilyen ügyekben bebizonyították. Ennek következtében az ítélet nem is mulasztási, hanem érdemi ítéletnek tekintendő.

A tábla a felülvizsgálati kérelemnek helyt adott. Ilyen ügyekben, ha az ítéletet felülvizsgálja, joga van érdemi ítéletet is hozni. Ebben az esetben azonban a tábla ezt mellőzte, az elsőfokú ítéletet azonban megsemmisítette és a törvényszék új eljárás lefolytatására utasította.

A tábla az ítélet indoklásában kimondotta, hogy érdemi ítéletet azért nem hozott, mert a kereset állításai bizonyításra szorulnak, így tehát először a bizonyítást kellett lefolytatni. Ezt viszont csak a törvényszék végezheti el, mint al-bíróság.

Közl: Kele Sándor dr.

Kisiparosok jelentkezése a berlini kiállításra

Május 28-ika és július 10-ike között tartják meg a berlini kiállítást, amelynek alkalmával a következő szakmai kongresszusokat rendezik: ékszerészek, fényképészek, asztalosok, mechanikusok, fodrászok, csizmadiák, cipészek, szűcsök, kalapkészítők, kesztyűkészítők, cukrászok, szabók, bádigosok, villanyszerelők, órártészek, mázólok, mészárosok. A szakmai szindikátusok legkésőbb április elsejéig kell közöljék a munkakamarák szövetségével azoknak a kisiparosoknak a nevét, akik ezeken a kongresszusokon részt akarnak venni. Abban az esetben, ha valamelyik kisiparos a kongresszuson előadást akar tartani, ennek szövegét ugyancsak április elsejéig kell eljuttatnia a munkakamarák szövetségéhez.

Mikor vehető fel vámkihágási jegyzőkönyv?

A constantai törvényszék fontos elvi jelentőségű határozatot hozott abban a tekintetben, hogy bizonyos esetekben a vámkihágási jegyzőkönyv felvételéhez nem szükséges a bünygyi rendőrség jelenléte és segédlete. Arról volt ugyanis szó, hogy egy exportőr áruvitalozatában a vámhivatal előtt a kivitt áruk valóságos értékénél kevesebbet vallo be, hogy így az engedélyezett külföldi devizából magának még felhasználható összeget biztosítson. A kihágási jegyzőkönyv ellen többek között semmiségi okul hozták fel, hogy felvételénél nem volt jelen a vámtörvény 186. szakasz 2. bekezdésében előírt bünygyi rendőrségi kiküldött. A törvényszék megállapította, hogy csak akkor kötelező ez a segédlet, hogyha helyszíni megállapításról, kutatásról vizsgálat eszközöltetik és nem szükséges azon vámkihágási esetekben, amidőn külkereskedelmi és devizaforgalmi szabályos megszegéséről van szó, amikor is a konstataciót a vámkazgatóság saját közgeivel és a vámtörvényben írt szabályok betartásával eszközözi.

SZELLEMEK MEGALLAPÍTÁS A TERMÉSZETTAN KÖRÉBŐL

A tiszavítylői urikaszinóban természettudományi dolgokról beszélgettek.

Valaki egyenesen Arisztidhez intézi a kérdést: — Szerinted, kéhlek alászan, melyik fontosabb égitest: a nap, vagy a hold?

— Természetesen a hold — felelte azonnal Arisztid.

— Mennyiben?

— Kéhlek alászan, a hold éjjel világít, amikor szükség van világításra; ezzel szemben a nap csak nappal süt, amikor ugyis világos van.

Eladó gyárkémény

Kör alaprajzu „Custodis” féle téglából épített 28 méter magas villámhárítóval ellátott gyárkémény eladó. Szállítjuk esetleg lebontva. Ab va-gon Targumures.

Váradly Árpád S. A.
Targu-Mures.

Két millió lel kell a timişoarei tanoncok iskoláztatására

Több ízben írtunk arról, hogy Timişoara három ezer tanonca közül alig ezeröt száz látogatja a tanonciskolákat, mert ezekben nincs elegendő hely. Újabb tanonciskolára pedig nincsenek alapok. A törvény értelmében az államnak kellene ezen iskolák fentartásáról gondoskodni. A munkaügyi minisztérium viszont azt szeretné, ha a város vállalná magára a költségeket. Egyelőre a helyzet úgy alakult, hogy a városnak nem áll módjában az új tanonciskolák fentartására szükséges kétféle millió lelt a költségvetésbe felvenni. Ezért Costea Stefan a tanonciskolák vezetője beadványt intézett a vármegyei prefektushoz, amelyben közbenjárását kéri a tanonctanfolyamok felállításához szükséges összegek előteremtése érdekében.

AZ ÜZLET ÜZLET

Mulatságos eseten szórakozik az üzleti világ. Egyik nagyvállalat valami szállításra kért ajánlatot két másik vállalatától. Ennek a két másik vállalatnak igazgatói egy időben érkeztek autójukkal az ajánlatkérő nagyvállalat bejárata elé. Szívélyes üdvözlést, szervust, szervust!

De mielőtt felmentek volna, az egyik még a lépcsőházban így szólt:

— Sejtetd, hogy nem is érdemes hozzá felmenni. Csak azért kért mindkettőtől ajánlatot, hogy lenyomja az árakat.

— Ez még hagyján volna, — mondta a másik — de bizalmasan megsúgták nekem, hogy egy harmadik céggel már meg is állapodott.

— Tudod mit, ne is menjünk fel hozzá.

— Mondasz valamit.

Es fel se mentek, mindketten beültek az autójukba és elhajtottak.

Egy félóra múlva a nagyvállalat igazgatójának az előszobájában találkoztak.

A satumarei mészárosok újabb beadványa a polgármesterhez

A satumarei mészárosok szindikátusa sérelmesnek találta a városi előjáróság által megállapított husárakat. A mészárosok kérvényt intéztek a polgármesterhez és kérték, hogy a borjühust, valamint a sertészsír árát emeljék fel. A mészárosok szindikátusa újabb kérvényt nyújtott a városhoz és ebben részletesen kimutatja, hogy ráfizetéssel dolgoznak. Egy 200 kilógrammos marha levágása és az utána kifizetett illetékek után a jelenlegi eladási árak mellett mintegy 120 lelt fizetnek rá. Megemlésték a mészárosok, hogy a törvényben nekik 30 százalékos haszon van biztosítva, ezt azonban ilyen körülmények között még távolról sem érik el. A városi előjáróság a közeljövőben összehívandó ármegállapító bizottság elé terjeszti a mészárosok emlékiratát.

300 millió lelt fűt el egy év alatt Timişoara

Tűzfában 1937 márciusától az ideiglenes vagontételekben a következő mennyiségek futottak be a negyedik kerületi főpályaudvarra: 1937 márciusban 1570, áprilisban 1104, májusban 1300, júniusban 1211, júliusban 1850, augusztusban 2360, szeptemberben 1680, októberben 1060, novemberben 1530, decemberben 1037, ez év januárjában 1590 és februárban 1199, tehát tizenkét hónap alatt összesen 17.491 vagon. A második kerületi pályaudvarra 1937. március elsejétől 1938. február végéig 8302 vagon tűzifa érkezett. Összesen tehát 25.793 vagon fát hozott a vasut az erdőből a városba. A fának szállítására tulnyomó részben tizenöt kisebb részben tíz tonnás kocsikot használtak. Ennek a két körülménynek az összevetésével átlag harminc köbméter fa jut. Ilyen módon a városba hozzáteljesítőlegesen 773.790 köbméter fa jutott. Nem érdektelen kiszámítani ennek a sok tűzifának az árát is. Ha az olcsóbb és drágább fa között közepesnek a köbméterenként 380 leies árat vesszük, akkor a városunkban az egy esztendő alatt eltűzött fa ára 294.040.200 lelt. Ennyi pénz változott a kályhákban és takaréktűzhelyeken hamuvá.

A komplementáris és adiciónális adók levonandók az adóköteles jövedelemből

Az ipari és kereskedelmi vállalatokat már hosszabb ideje foglalkoztatja az egyenes adó törvény 31. szakasza 10. pontjának értelmezése.

Az említett törvény 31. szakaszának 10. pontja ugyanis a kereskedő nyers jövedelméből levonható tételek között a különböző vállalati költségeket említi meg, ezek közé értve a fenntartási és biztosítási költségeket is, kivéve azonban ezek közül „a jelen adót, amely magára a vállalatnak a tárgyára vonatkozik”.

A pénzügyi hatóságok ezt az intézkedést mindenkor szigorúan értelmezték és „a folyó év adóját” nem engedték levonni az iparos nyers jövedelméből. Nemcsak a kereskedelmi adót nem engedték és nem engedik levonni, hanem a komplementáris és adiciónális adókat sem.

Az érdekelt felek az adókievítő bizottságok döntései ellen felfolyamodással éltek és ezeknek révén a kérdés több ízben került a táblák döntése alá. Az egyes táblák nem helyezkedtek azonos álláspontra és így ellentétes határozatok jöttek létre, amennyiben egyes határozatok csak a szorosan vett keres-

kedelmi adótételt tekintik olyannak, amely nem vonható le a költségek között, viszont más határozatok általánosító értelemben mindazokat az adókat ki zárták a levonás kedvezményéből, amelyek a kereskedelmi adó alapján, mint annak járuléka kerültek kivételre.

Az érdekelt köröket élénken foglalkoztatja az ország legtekintélyesebb táblájának, a bucarestii táblának határozata, amelyet ilyen felfolyamodás ügyében hozott és amelyben úgy értelmezte az egyenes adó törvényt, hogy csak a szorosan vett kereskedelmi adó nem vonható le a nyers jövedelemből a költségek között, ellenben a járulékos, komplementáris és adiciónális adók a költségek között levonhatók. (A határozatot a bucarestii tábla II. tagozata 15—1937 szám alatt hozta).

A bucarestii tábla nagy tekintélye bizonyára hozzájárul ahhoz, hogy az eddig vitás joggyakorlat a helyes értelemben állandósuljon és az adókievítéseknek érvényesüljön, ami az érdekelt vállalatok számára jelentős megtakarítást eredményez majd.

Az egy százalékos kiviteli illeték megszüntetését kéri az UGIR

Februárban a pénzügyminisztérium 1 százalékos kiviteli illetéket rótt az országból kivitt áruk után és ezt az intézkedést a forgalmi adó törvényre alapította. Ez ellen az intézkedés ellen nagyiparos körökben kifogást emeltek, miután a forgalmiadótörvény szerint az egész áru forgalom folyamán csak egyetlenegyszer kell a törvény helyes értelmezése szerint ezt az 1 százalékos megfizetni, vagyis akkor, amikor az áru a fogyasztó részére forgalomba kerül. Ugyanezen körök azt vélik, hogy abban az esetben, ha a gyáros az árut nem egyenesen az exportörnek adja, el, de másvalakinek, aki azt exportálja, ebben az esetben kétszer fizetettnek meg az 1 százalékos illeték. Nem lehet szerintük kö-

vetelni ezt az illetéket a belső forgalomban sem akkor, hogy ha az áru exportörnek kiviteli célra adatik el és pedig abból az indokból, mert ez esetben tévesen alkalmaztatná a törvényt, miután az áru rendeltetése nem a belföldi fogyasztás volt. A petróleum nagyiparosok közbenjárta a pénzügyminisztériumnál az intézkedés eltörlése végett, amelynek fennmaradása esetén a kiviteli áruk nagyobb adóterhetek volnának kitéve, mint a belföldi fogyasztásra szántak. Ugyanezért azt is kérték, hogy világosan rendelkezjen a minisztérium, hogy a törvény értelmében az 1 százalékos illeték csak egyetlenegyszer szabassék ki minden áru nézve, aszerint, hogy belföldi vagy külföldi fogyasztásra van-e szánva.

Meghosszabbították az állampolgársági felülvizsgálattal kapcsolatos határidőt

Az igazságügyminisztérium a napokban nyilvánosságra hozta azt a törvényrendeletet, amely meghosszabbítja az állampolgárságok felülvizsgálatánál szükséges iratok benyújtási határidejét. A rendelet törvény a következőket tartalmazza:

I. szakasz. A 169—938 számú rendelet törvény 16-ik szakaszának első és 17-ik szakaszának második pontja a következőképpen módosul:

A kérvényező a megállapított határidőre személyesen jelenik meg, vagy meghatalmazottja után képviselteti magát. Az illetékes bíróság az eljárás bármely szakaszában elrendelheti, hogy a kérvényező személyesen jelenjen meg, ha annak szükségét látja.

Ha a kérvényező nem jelenne meg, vagy ha személyes megjelenésre kötelezve mégis meghatalmazott utján képviselteti magát és amennyiben távollétét nem igazolja megfelelően, a bíróság a kérelmet elutasíthatja.

II. szakasz. A 169—938 számú rendelet 6. szakasza alapján a határidő a kifüggesztéstől számított 50 nap, míg a 22. szakaszban előírt határidőt 1938. április 1-ig bezárólag meghosszabbítják.

A bíróság meghosszabbítást engedélyezhet a 169—938 számú rendelet, hetedik szakasz alapján még abban az esetben is, ha az illeték már előzetesen is a meghosszabbítás előnyében részesültek, mielőtt még a jelenlegi rendelet a Monitorul Oficialban megjelent.

Nem kötelező a minisztérium által megállapított rentabilitási százalék

Megírta „Az Iparos”, hogy a pénzügyminisztérium százalékos formában meghatározta szakmák szerint az elért üzleti forgalom és a jövedelmezőség, illetve az adóalap arányát. A minisztérium által meghatározott százalék — mint Bucurestiből jelentik — nem kötelező az adókievítést végző közegek számára. Azokat csak akkor alkalmazzák, ha a pénzügyi hatóságok a vállalat könyvelését, mint nyilvánvalóan valószínűtlent nem fogadják el.

STATISZTIKA

Részletek egy newarki kimutatásból: Dániában a legtöbb sárcipőnek előbb a balsarka kopik le és csak azután a jobbik; Finnországban a lakosság 27.32%-a nem tudja megmondani, hogy Mark Twain második unokafivérének mikor van a születésnapja; Svájcban a legtöbb jótékony célú hangverseny meghívóját és plakátját szerdai napon nyomják és azokon kínai, vagy héber betű nagyon ritkán látható.

— KEDVEZMÉNYES UTAZÁS A FŐVÁROSBA. Bucurestiből jelentik: A március 12-én Bucurestiben megnyíló első román ipari kiállítás látogatói 50%-os vasúti kedvezményben részesülnek, amennyiben bármely belföldi állomásról péntek éjszaka 12 óráig elutaznak és hétfőn egész 12 óráig visszaérkeznek. Az elutazásnál egész jegy váltandó, amelyet a bucarestii állomáson és a kiállításon felülbélyegeznek és ezzel a jeggyel utazhatnak díjmentesen vissza a kiállítás látogatói. Az utazás nem szakítható meg.

A kartelltvörvény értelmében készíthető kimutatások módosítását kéri az UGIR

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium a múlt év decemberében rendeletet adott ki a kartelltvörvény alapján, amelyben az 1937. május 10-iki helyzetnek megfelelően az iparvállalatok helyzetéről részletes kimutatást kért be ez év március 31-ig. Az Ugir ebben a kérdésben memorandumot intézett a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez, amelyben a minisztérium által előírt kimutatások egyszerűsítését kéri. Az Ugir javaslata szerint, a kimutatásban szereplő kérdéseket a következőképpen kellene összeállítani:

1. A pontos címe a helynek, ahol a gyár fel van állítva.

2. A gyár területének terve, megjelölve az egyes épületek elhelyezését és minden egyes épület rendeltetési célját anélkül, hogy a gépek elhelyezésének terveit is be kellene nyújtani. A csatlótt területek iparvállalatai nyújtsák be a telekkönyvi számot is.

A gépek elhelyezési tervrajzának mellőzését azért kéri az Ugir, mert a gépek helyét gyakran változtatják és így azok pontos elhelyezése nem állapítható meg, egyébként pedig a gépek elhelyezése igen sokszor üzemi titok.

3. A termelő gépek leltára, amelynek alapján a gépek könnyen felismerhetők.

A rajzok, fényképek és leírások beküldését mellőzni kell, mert ezekből úgy sem állapítható meg, hogy a gépek üzemképesek-e.

4. A telek, az ingatlan és a gyári leltár felértékelését 1936. december 31-iki vagy 1937. március 31-iki helyzetnek megfelelően nyújtsák be az iparvállalatok, mert ezekben az időpontokban zárják le a mérlegeket és állapítják meg

FŐ A KITARTÁS

Pinty és Ponty a meggazdagodás nehéz problémájáról beszélgetnek.

— Nézd, — magyarázza Pinty, — mindennek az alapja a kitartás. Akinek kitartása van, mindent elér. Itt van például az a Napoleon. Mi volt, ki volt? Egy korzikai fiskális gyereke volt és kitartással hadnagyból Franciaország császára lett.

— Igen, igen, — veti ellene Ponty, — de a végén az angolok mégis győztek.

— Igen, — mondja Pinty, — az angolok még kitartóbbak voltak.

a leltárt, viszont az évközbeli helyzet felértékelése majdnem lehetetlen.

5. A gyár által használt nyersanyagok, félgyártmányok és tüzelőanyagok.

6. Az előállított áruk természete és minősége és a gyártási képesség.

7. A gyár felállításának időpontja annak

Ujból kontingentálják az ipari nyersanyagokat és félgyártmányokat

Az elmúlt év folyamán — mint ismeretes, — az export kedvező alakulása lehetővé tette több textil- és vasipari nyersanyagok és félgyártmányok kontingentálás alól való mentesítését. Az iparvállalatok kedvezően fogadták ezt az intézkedést, amely könnyebbé tette az ipar nyersanyag- és félgyártmányellátását. A kontingentálás alól mentesített nyersanyagok és félgyártmányok fizetéséhez szükséges devizát az importdiszponibilitás keretén belül állapították meg. A múlt év végén és ez év elején azonban a nyersanyagok és félgyártmányok importjának fizetéséhez szükséges devizakiutalás körül, az export szezonzerű csökkenése miatt, akadályok merültek fel és így a szükséges devizamennyiség nem volt biztosítható.

A külföldi kereskedelmi adósságok növekedésének meggátolása céljából a Banca Nationala azt a javaslatot tette, hogy vegyék ellenőrzés alá a nyersanyagok és félgyártmányok importját anélkül, hogy a kontingentálási rendszert ismét bevezetnék ezekre az anyagokra, hogy ilyen módon legyen biztosítható a nyersanyagok és fél-

megjelölése nélkül, hogy később milyen változások történtek, mert sok esetben ezeket a változásokat a jelenlegi tulajdonosok nem tudják feltüntetni.

8. Az üzemszüneteltetések az utolsó öt év folyamán 1937. május 10. előtt.

A kereskedelmi és iparügyi minisztériumban az Ugir memorandumát tanulmányozás alá vették és valószínű, hogy a miniszter azt tekintetbe is fogja venni. Hír szerint, a kimutatások benyújtásának határidejét május 1-ig elhalasztja a kereskedelmi és iparügyi miniszter.

gyártmányok importjának kifizetéséhez szükséges devizamennyiség.

A nyersanyagok és félgyártmányok behozatalával kapcsolatban a jegybank ankétot rendezett az iparvállalatok körében. Ez az ankét azonban — a Banca Nationala véleménye szerint — arra a megállapításra vezetett, hogy feltétlenül szükséges a nyersanyagok és félgyártmányok importjának kontingentálás alá való vonása, mert csak így biztosítható az azok kifizetéséhez szükséges devizamennyiség. Bucureştii jelentés szerint ebben a kérdésben a jegybank és a kereskedelmi és iparügyi minisztérium között megegyezés jött létre és ennek értelmében fokozatosan ismét kontingentálás alá vonják az ipari nyersanyagokat és félgyártmányokat, amelyeket a múlt évben a kontingentálás alól kivontak. Először a textilipari nyersanyagok és félgyártmányok behozatalának kontingentálására kerül a sor, később pedig kontingentálás alá vonják a többi ipari nyersanyagokat és félgyártmányokat is.

SZABÁSZGÉP (ZUSCHNEIDERMASCHINE) villanymotorral eladó.

Piláth A. Arad, Desseanu 9

RELATIVITAS

Döcög azt mondja Pöcögnek:

— Azt olvasom, hogy egy angol kereskedő kirakatba tette a nemfizető vevők névsorát.
— Barátom, — sóhajtja erre Pöcög, — ez az, amit én nem tudnék megtenni.
— Miért? — kérdi Döcög.
— Nincs akkora kirakatom.

AZ A SZÉP AZ A SZÉP AKINEK A ZSEBE KÉK

Írta: BODOR PÁL.

Nem akarok perbe szállni a divatos nótával, de az igazság kedvéért le kell szegednem, hogy a tudomány mai állása szerint nemcsak a kék szemek, hanem a kék bankjegyek is szépek. Akinek tehát a zsebe kék bankjegyekkel van tele, csunya ember nem lehet.

Állításom igazolására legyen szabad megemlítenem a következőket:

1.

A dúsgazdag papához beállít egy fiatal-ember:

— Uram — hadarja izgatottan —, öntől füg életem boldogsága. Halálosan szerelmes vagyok a lányába. Ha irgalmat ismer, adja hozzám feleségül.

— De kérem — csodálkozik a pápa —, nekem nincs is lányom.

A fiatalember zavartan hebegi:

— Bocsanat... nekem azt mondták, hogy van.

2.

Pemete megnősült, egy nagyon gazdag, de rettenetesen csúf hölgyet vett el feleségül. Egyik barátja félrevonta az esküvő után:

— Mondd, kérlek, hol volt a szemed, amikor elvetted ezt a nőt?

— A hozományon csüngött.

3.

A házasságközvetítő lelkesen magyarázza egyik ügyfelének:

— Uram, most ajánlok magának egy remek partit. A nőnek százezer pengő hozománya és hatszobás teljesen berendezett lakása van.

— Nagyszerű — örvendezik az ügyfél — és legaiább csinos a nő?

— Az nem fontos. Egy hatszobás lakásban nem is kell, hogy találkozzanak.

4.

A nagyiparos összeveszett régi barátnőjével és bosszúból udvarolni kezdett a szép, fekete dísznek.

— Nézzé, barátom, — mondta a dísz, — ha nekem udvarolni akart, itt volt a sok kitűnő alkalom: mikulás, karácsony és újév. Pont most jön, márciusban?

5.

Révész háztűznézőbe megy egy gazdag családhoz, ahol nyolc eladó leány van. A papa elkezd felsorolni a lányok nevét, korát és hozományát. Révész a szavába vág:

— Tisztelt uram, így kutyafuttában úgy sem tudnék határozni. Küldjön kedves leányairól egy árjegyzéket.

6.

Vermestől, aki vőlegény megkérdezi, hogy szépe a menyasszony?

— Ejnye, — csap a homlokára Vermes, — erre nem is gondoltam.

7.

Gonda megkéri egy gazdag és káncsal hölgy kezét.

— Mennyi a fizetése? — érdeklődik a papa.

— Százhusz pengő a törzsfizetése — feleli Gonda.

— És ehhez jön még valami?

— Hogyne. A hozomány.

8.

Baloghtól megkérdezik:

— Igaz, hogy eljegyezted magad?

— Igaz.

— Kivel?

— Harmincszer pengővel. A másik nevét elfelejtettem.

9.

Egy társaságban arról beszélgetnek, hogy a 25 éves Pataki Ödön feleségül vette a 45 éves Hajfálvi Lolát. Valaki megjegyezte:

— Hogy vehetett el egy ilyen fiatal fiú egy ilyen vén nőt?

— Hja, — feleli a hang —, ha valakinek sürgősen kell a bankjegy, akkor nem nézi, hogy melyik évben bocsátották ki.

10.

Két mai lány beszélget.

— Jelenleg három kőröm van — mondja az egyik. — Az első nagyon gazdag, a másik nagyon szép és művelt és a harmadik remekül táncol. Mit gondolsz, melyiket válasszam?

— Válaszd a gazdagot és tanítsd meg táncolni.

11.

Sugár nőül akar és felkeres egy házasságközvetítőt.

— Van egy remek partim — mondja a közvetítő —, a hölgynek hozománya nincs ugyan, de gyönyörű kék szeme van és egyébként is nagyon megnyerő a külseje.

— Ugyan, kérem — legyint kedvetlenül Sugár. — külsőre én nem adok semmit.

Mindezek alapján bizton remélem, hogy sikerült teljes mértékben eloszlatnom a kék szemekhez fűződő tévhitet.

Megjelent az állampolgárságok felülvizsgálásáról szóló rendelet törvény végrehajtási utasítása

A Monitorul Oficial március 9-én megjelent az állampolgárságok felülvizsgálatairól szóló rendelet törvény végrehajtási utasítása, amely többek között a következő intézkedéseket tartalmazza.

— A csatolt területeken: Bucovinában, Transilvaniában, Banatban, Crisanában, Satu-Maren, Maramuresben és Basarabiában a polgármesterek és a községi bírák táblázatokat készítenek mindazokról a zsidókról, akik az állampolgársági nyilvántartásokban szerepelnek. Zsidóknak tekintik mindazokat, akik 1918. december elsején zsidó vallásúak voltak, abban az esetben is, ha utólag vallásukat megváltoztatták. Ugyancsak táblázatot készítenek mindazokról a zsidókról, akik nem szerepelnek az állampolgársági névsorokban. A táblázatokat kifüggesztik és egy-egy másolatukat elküldik az illetékes bíróságoknak, amelyek viszont azokat az ügyészségekhez továbbítják.

A végrehajtási utasítás ezután azokról a feltételekről intézkedik, amelyek mellett a csatolt területek lakóinak román állampolgárságát elismeri. Így Bucovina, Transilvania, Banat, Crisana, Satu-Mare, Maramures lakói számára azt állapítja meg, hogy 1918. december elsején valamelyik ezekhez a tartományokhoz tartozó községben illetőséggel kellett rendelkezniük. A basarabiaiakat azt kell igazolni, hogy 1918. április 9-én Basarabiában közigazgatási lakhellyel rendelkeztek. Az akkori magyar törvények értelmében az illetőséget azok kapták meg, akik négy esztendőn át megszakítás nélkül valamely községben laktak. Transilvaniában és a valamikor Magyarországhoz tartozó területeken tehát azokat tekintik román állampolgároknak, akik 1918. december elsején ezeken a területeken laktak és itt magyar állampolgársággal rendelkeztek. Az igazoló iratokat a listák kifüggesztésétől számított ötven napon belül kell benyújtani az illetékes járásbíróhoz, amely újabb husz napos határidőt engedélyezhet. Abban az esetben, ha a szükséges iratokat nem nyújtják be, a járásbíró elrendelheti az állampolgársági névsorból való törlést. Ezt elrendeli abban az esetben is, ha a kérvényező nem felel meg az előírt feltételeknek. Azokban az esetekben, amikor megállapítást nyer, hogy a kérvényező az előírt feltételeknek megfelel, a bíró olyan határozatot hoz, amelyben az eljárást befejezve nyilváníti.

Külön intézkedik a végrehajtási utasítás a törlési határozat felülvizsgálásáról és az állampolgársági névsorba való újabb beírásról abban az esetben, ha a fellebbezésnek, vagy a fellebbezés helyett adnak. A felülvizsgálatot a járásbíró az említett határidő lelet előtt is megteheti a végrehajtási utasítás hatvanadik szakasza értelmében, abban az esetben, ha ezt a közigazgatási hatóságok kérik, vagy pedig fellebbezés érkezett. Az ügyészség kéresemre felülvizsgálhatja az állampolgársági névsort is, vagyis azokat a beírásokat, a melyeket fellebbezési bizottság, vagy bírói fórumok határozatai alapján iktattak.

A rogati zsidókra vonatkozóan a végrehajtási utasítás hat olyan csoportot állapít meg, amely nem esik revízió alá. Ezek a következők:

A naturalizáltak, akiknek naturalizálása tömegesen, vagy pedig törvény alapján történt, azok a naturalizáltak, akik állampolgárságukat minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján kapták. Azok, akiket 1909. április 9-e, illetve 1910. április 14-e és 1912. március 3-a előtt vezettek be Dobrogeában azok névjegyzékébe, akiknek állampolgári jogait elismerték. Azok, akik az 1918. december 30-ai 3902-es számú törvény alapján kaptak honosítást. Azok, akik az 1914. április elsején és az 1921. július 26-ai Dobrogea megszerzéséről szóló törvényben előírt bizottságok határozata alapján kapták meg az állampolgárságot.

A felülvizsgálati munkálatok alapján az új állampolgársági névjegyzéket két példányban készítik el.

Módosították a köz munkák és szállítások árlejtése in való részvétel feltételeit

A Monitorul Oficial e hó 8-án megjelent száma közli azt a rendeletet, amely a köz munkák megpályázására vonatkozó feltételeket módosítja. Az új feltételek a következők:

Előfeltételként szabja meg a rendelet a pályázaton való részvételhez a román állampolgárság valamint a képesítés igazolását. Csak az vehet tehát részt köz munkáért folyó árlejtésen, aki román állampolgárság igazolásán kívül bebizonyítja, hogy a pályázó az alábbiakban felsorolt képesítések valamelyikével rendelkezik: mérnök, építész, hazai szakiskolai végzettség. Abban az esetben, ha a képesítés külföldi szakiskolától származik, az érdekelt köteles bemutatni a köz munkaügyi minisztérium mellett működő bizottság elismerését is. Mérnökök és építésszek számára a bucarestli szakmai főiskola igazolása is szükséges. A köz munkavezetők szintén résztvehetnek a pályázatokon, ha szakmai gyakorlatlall rendelkeznek.

Részvénýtársaságoknál és általában társaságoknál feltételként szabja meg a rendelet, hogy olyan vezető, vagy alkalmazott működését igazolják, akik az előbb felsorolt követelményeknek megfelelnek. Ami a munkaadó iparosokat illeti, ezeknek a köz munkáért folyó árlejtések nél való részvételét ugyanugy szabályozza a rendelet, mint ahogy a Monitorul Oficial 1936. április 30-iki, 99. számában megjelent és a szakmai képesítésről, valamint az iparok gyakorlásáról intézkedő törvény meghatározza.

Atmeneti jelleggel és kizárólag 1 millió lejig terjedő köz munkáknál és anyagszállításoknál azok pályázók részvétele is megengedett, akik nem rendelkeznek a már felsorolt kellekekkel, de akik igazolni tudják azt, hogy 1937. január 1. előtt a megpályázotthoz hasonló köz munkát vagy szállítást eszközöltek, mégpedig kifogástalanul. Az igazolást az illetékes hatóság műszaki szolgálata bocsátja ki. Az igazolásban említett köz munkát azonban csak akkor veszik figyelembe, ha öt éven belül eszközölte a pályázó.

A külföldi pályázók részvételéről is intézkedik a rendelet, mégpedig úgy, hogy ha a beszerzendő készüléket, vagy anyagot nem állíthatják elő az országban, vagy a meghirdetett köz munka elvégzésének természete eltérést kíván a rendelet alapvető feltételétől, külföldi pályázók is résztvehetnek a versenytárgyaláson, azonban csak abban az esetben, ha a köz munkaügyi minisztérium szervei által kiállított, a szakma szabad gyakorlására vonatkozó igazolással rendelkeznek. Kizártnak a versenytárgyalásból azok, akiknek nincs meg a jogosultságuk a megállapodás megkötésére, valamint azok, akik mint vállalkozók olyan munkákat végeztek, a melyek hozzá nem értésről, rosszakaratról, stb. tesznek bizonyosságot. Hasonlóképpen kizártnak azok is, akik inkorrekt eljárással pert indítottak azon intézmények ellen, amelyek számára munkát végeztek.

Temetkezési segélyalapot létesít az oradeai nő iszabók szindikátusa

Az elmúlt héten tartotta meg rendes évi közgyűlését az oradeai nő iszabó szindikátus a Kisiparos Liga helyiségében. Weisz Sámuel szindikátusi elnök ismertette a nő iszabó szindikátus elmúlt évi munkásságának működését.

Ezután a titkári jelentésre került a sor, melyben Fülöp Dániel titkár tárgyilagosan vezette le a szindikátus ténykedését és fejlődését az elmúlt esztendőről. A titkári jelentés kitért arra a megegyezésre, mely a férfi- és nő iszabók között történt, amely szerint a legutóbbi törvény módosítása értelmében a férf iszabók női munkát nem vállalhatnak, ugyanez áll fenn a nő iszabókkal szemben is, egyben a közgyűlés elfogadta azt a megállapodást, mely szerint a férf iszabók szakcsoportja a nő iszabó szindikátus keretében működési lehetőséget kap.

Ezek után az új tisztikar megválasztására került sor. Az új vezetőség:

Elnök: Weisz Sámuel, alelnökök: Auspitz Sámuel, Fiedler Gyula, titkár: Fülöp Dániel, pénztárnok: Blum Ignác. ellenőrök: Tolvaj Gyula, Tóth Sándor, Schwartz Andor, választmány:

Keller Salamon, Weisz Jenő, Szabó Lajos, Oláh István, Pollák Árpád, Kálmán Mór, Weisz Pál, Nagy Jenő, Fülöp Helén, Boch Antalné, Babios Anna, Fehér Anna, Szabó Zsigmondné.

Az elnök köszönetet mondott a közgyűlésnek a vezetőséggel szemben tanúsított bizalomért és továbbra is kérte a tagok jóindulatu támogatását.

Auspitz Sámuel indítványozta egy temetkezési segély-alap felállítását, amit a közgyűlés meg is szavazott.

Megvitatásra került a kontárkérdéssel kapcsolatban az, hogy vannak munkások, kik odahaza privát munkát vállalnak még az esetben is, mikor műhelyekben dolgoznak. Ennek sokféle káros oldala van, elsősorban törvényellenes, másodszor a műhelyben nem állhat helyt és azazal, hogy megkárosítja a súlyos közterheket viselő iparosokat, ő sem keresi meg a műhelyben fizetett órabérének felét sem. A közgyűlés utasította a vezetőséget, hogy ezen a téren a törvényes keretek között teremtsen rendet.

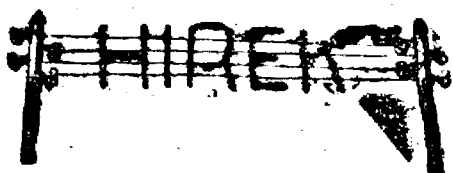
Három korszakalkotó találmány szerepe a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Nemrég kezdte meg működését Magyarországon az új rövidhullámú irányított rádió-adó-állomás Amerika számára. Ez adja meg a posta és rádió támogatásával a lehetőséget arra, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásárnak az előző években közkedvelté vált európai rádióüzenet közvetítései Amerikára is kiterjeszthetők legyenek. Az 1938. április 29-től május 9-ig tartandó Budapesti Nemzetközi Vásárról tehát bárki személyesen üzenhet rádión nemcsak a kontinensre, hanem Amerikába is. Azok, akik a rövidhullámú rádióüzenetközvetítést igénybe kívánják venni, az előreláthatólag rendkívül nagy számú jelentkezőre való tekintettel, idejekorán jelentsek be ez irányú szándékukat a Magyar Rádió Rt. igazgatóságánál Budapest, VII., Sándor-ucca 7.

Fényképeknek távirati uton (dróton) való továbbítása ma már a világ számos államában rendszeresen be van vezetve. Ez teszi lehetővé a világbanoknak, hogy a legtávolabbi országokban történt eseményekről készült fényképek percek alatt birtokukba jussanak és rövidesen meg-

jelenhessenek lapjaikban. De jelentős szerepre hivatott a képtáviratozás a hivatalos és gazdasági életben is. A Budapesti Nemzetközi Vásár lehetővé teszi látogatóinak, hogy a képtáviratozás feltalálójáról, Belin-ről „belinográf”-nak nevezett készüléken képtáviratokat küldhessenek Budapest-vásárvárosból a világ mindazon pontjaira, ahol belinograf vevőkészülék már működésben van.

A televízió lényege köztudomásúlag az, hogy míg a rádió csak a hangot továbbítja, a televízió a fényenergiát is elektromos hullámokká alakítja át, úgy, hogy drótnélküli közvetítés útján látjuk is azt, ami a mikrofon mellett működő fotocellás készülék előtt történik. Az eddig elért legnagyobb távolság, amelyen belül televíziós adás lehetséges, 40 km. és ezért ma még gyakorlatilag ez a találmány nem teljesen értékesíthető, de joggal kelti fel már most is minden művelt ember érdeklődését. Az április 29-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár bemutatója a televíziós adó- és vevőkészülékek egyik eddig legtökéletesebb megoldását is.

AZ IPAROS

Megjelent minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Redacția și administrația — Szerkesztőség és kiadói hivatal — Redaction und Administration: Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Éves köteteknél árcsökkentés.

Arad, Caminul Industrișilor — Iparos Otthon. Strada Brătianu 18.

— Repülő-bizottságok ellenőrzik a vasárnapi munkaszünet tiszteletbentartását. A szentszínóduz megkeresésére a munkaügyi minisztérium a belügyminisztériumhoz fordult a vasárnapi munkaszünet betartásának erélyes ellenőrzése érdekében. A belügyminisztériumban úgy döntöttek, hogy a nagyobb városokban repülő-bizottságokat szerveznek, amelyek uccáról-uccára járva ellenőrzik: vajon betartják-e a kereskedők, irodák és vállalatok a vasárnapi munkaszünetet. A repülő-bizottságok tetten-érés esetén nyomban kihágási jegyzőkönyvet készítenek. Felmerült a terv, hogy a hatóságok felhívással fordulnak a közönséghez, segítséget kérve a vasárnapi munkaszünet betartásának ellenőrzéséhez. Ebben a felhívásban arra kéri a közönséget: gondoskodjék szombatontként szükségleteinek fedezéséről s tegye lehetővé, hogy ezt a tiszteletre méltó törvényes intézkedést, amely soktízezer ember egy napos pihenő-jét szolgálja, a gyakorlatban is alkalmazni lehessen.

— DEVIZAT IGÉNYLŐ MAGÁNFELEK FIGYELMEBE. Hivatalos tájékoztatást hozott nyilvánosságra a Banca Nationala, amelyben közli, hogy minden magánfél számára történő deviza-engedélyezést a kereskedelmi és iparügyi minisztérium mellett működő valuta-bizottság eszközöl. (București, Str. Doamnei 4.) A Banca Nationala kizárólag az állam és a behozatal számára szükséges devizaigényletekkel foglalkozik. Minden más vonatkozású kérvényt megsemmisít a jegykibocsátó intézet.

ÓVATOS DUHAJ

Kria és Kraa hajótörést szenvedtek és egy roszga esőnokon már napok óta hánykolódnak a viharos tengeren. Kria még bírja valahogy a rettenetes szenvedéseket, de Kraa már fogytán érzi erejét és kétségbeesésében az égre emelve tekintet, így szól:

— Uram Istenem, ha megmenekülök, adok...

Kria ijedten lefogja a száját és rászól:

— Samu, ne kösd még le magad, partot látok.

— Repülőbéllyeg ragasztandó a csekkekre. A hétfőn megjelent Monitorul Oficialban a légügyi minisztérium közleményt hozott nyilvánosságra, amelyben megállapítja, hogy készpénznek csekkben szereplő aláírással történő igazolása nyugtának számít és ezért fix, progresszív bélyegilleték lerovása kötelezett. A repülőbéllyeg a bankpénztáros kezében maradó csekkre ragasztandó, illetve, amikor az átvételt igazoló aláírás egy ad-hoc formulán szerepel, ezen a formulán kell leróni a bélyegilletéket. Az érdekelt bankok számára április elsejéig haladékot adnak arra, hogy január elsejéig visszamenőlegesen kiegyenlíthessék a hiányokat. Április elseje után minden hiánymegállapítás esetében kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

— MALOMTULAJDONOSOK A KERESKEDELMI ÉS IPARÜGYI MINISZTERNEL. Fővárost malmosok küldöttsége kereste fel a kereskedelmi és iparügyi minisztert s felkérték: járjon közben a pénzügyminiszterrel, hogy szüntesse meg a jelenlegi liszt-illetéket, aminek ellenében megkésztetnek a repülő-illetéket.

— Az egész országban erélyesen alkalmaznak az áruérkező letöréséről szóló rendelkezéseket. Az Argus című fővárosi lap hosszasan foglalkozik az áruérkező letörésére indult országos kampánnyal, ami a belügyminisztérium erélyes körrendeletének következménye. Részletesen fejtegeti a lap, hogy a törvény alkalmazására vonatkozó szigorú rendelet tekintet nélkül alkalmazása — amint az országos viszonylatban tapasztalható, — csak kellemetlenkedésre vezethet és csak panaszok forrása lehet.

TIPOGRAFIA „HIRLAP”, ARAD.

— BEIKTATTAK AZ IPARKAMARA UJ VEZETŐSÉGÉT. Csütörtökön folyt le az aradi Kereskedelmi és Iparkamara újonnan kinevezett vezetőségének ünnepélyes eskütétele és hivatalbaiktatása, amit Ramontianu Coriolan törvényszéki elnök, Orezeanu Romulus főelnök helyettese végzett. A kamara tanács elnökévé Mateescu Ștefan, az aradi villanygyár vezérigazgatóját választotta, míg alelnök Nerva Jercan dr. bankigazgató lett. Mateescu Ștefan hosszú időn keresztül közmegegyezésre töltötte be a múltban a kamara elnöki tiszttségét és megválasztása általános melegegledést váltott ki Arad kereskedőtársadalmának és ipari életének körében.

LOGIKA

— Az az ember, aki a mellettünk lévő asztalnál ül, a jelek szerint gazdag háztulajdonos.

— Honnan tudod?

— Logika! Láttam, hogy pazar luxusautóból szállt ki. Mikor bejött, a pincérek mélyen meghajoltak előtte. Az asztalánál egy hosszú házbérlistát tanulmányozott. Mikor fizetett, észrevettem, hogy a tárcája tele van ezresekkel. Azonkívül pedig személyesen is ismerem. Az ő házában lakom.

— HOGYAN TÖRTÉNIK A BÉRBEADOTT LAKÁSOK MEGADÓZTATÁSA? Az ideai házbérek a múlt évekkel szemben 25 százalékos esést mutatnak. Ez az esés azonban csak a nagyobb lakásoknál észlelhető, mert ezzel szemben a kisebb lakások házbére állandóan emelkedik. Mivel az esetleges lakásüresedés alkalmával a háztulajdonosok bizonyos adócsökkentésben részesülnek és ugyanakkor az újonnan kiadott lakások után adót kell fizetni, a pénzügyminisztérium megadta a szükséges utasításokat, amelyek alapján ezeket a lakásokat megadóztatják. Amikor ezeket a megüresedett lakásokat, amelyek után a megüresedés alkalmával a házigazdák adócsökkentésben részesültek, újból bérbeadják, ezt be kell jelenteni a pénzügyigazgatóságon újraadóztatás végett. Az adóvallomásokat az újrabérbeadástól számított egy hónap alatt kell beadni, ellenkező esetben a háztulajdonos kihágást követ el, amelynek értelmében a folyó évi adóegyedét köteles kifizetni, az elmúlt évekre pedig az adó négyeszeresét. Ha az ingatlan üresen marad, a tulajdonosnak jogában áll adócsökkentést kérni, ugyancsak egy hónapon belül, mert az ingatlan nem képez további jövedelmi forrást. Abban az esetben, ha a tulajdonos felemelte a házbért, ezt 1 hónapon belül köteles bejelenteni, újraadóztatás végett. A házbéremelést azonban csak abban az esetben kell bejelenteni, ha a bérkülönbözöt legalább egynegyedét teszi ki a bejelentett jövedelemnek. Hasonlóan adócsökkentést is csak abban az esetben lehet kérni, ha az ingatlan utáni jövedelem egy negyed részével csökkent. A rendelkezés vonatkozik az új építkezésekre is, amelyek tudvalevően a nemzetvédelmi alap utáni adót kötelesek fizetni.

CONVOCARE

„Mercur” Soc. Anonimă pentru comerțul mărfurilor comerciale din Arad, își va ținea

adunarea generală ordinară

în localul Caminului Industrișilor din Arad, Str. Brătianu No. 18, în ziua de 24 Martie 1938, orele 9 p. m., iar în cazul când acționarii nu se vor prezenta în numărul cerut conform statutelor la la capacitatea de a decide, în ziua de 2 Aprilie 1938, orele 9 p. m. când se vor lua hotărâri valabile fără considerare la numărul acționarilor reprezentanți.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație asupra anului de gestiune 1937
2. Raportul censorilor.
3. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere încheiat în ziua de 31 Decembrie 1937.
4. Descărcarea consiliului de administrație și a censorilor de gestiunea lor pe anul 1937.
5. Propunerea consiliului de administrație în privința dezvoltării societății.
6. Eventuale propuneri.

Arad, la 10 Martie 1938.

Consiliul de administrație

CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1937.

Activul: Cont. Cassa lei 8254. Ct. Instalare lei 27.200. Ct. Mărfuri lei 458.881. Ct. Pierdere lei 159.499. Total lei 653.834. Pasivul: Capital lei 500.000. Ct. curent lei 153.834. Total lei 653.834.

ROSSZ MESTERSEG

Két ur utazik a vonaton. bemutatkoznak egymásnak és diskurálnak:

— Mi az ön foglalkozása?

— Kanavászügynök vagyok. És ön milyen úgynök?

— Én nem vagyok úgynök.

— Hanem?

— Költő vagyok.

— Költő? Az még rosszabb foglalkozás, mint az úgynök.

— Miért?

— Mert a költők még haláluk után is konkurenciát csinálnak egymásnak.

Szerkesztői üzenetek

Vállalkozó, Cluj. 1. Az úgynevezett complimentar adó kiszámításának alapja, vagy a vállalatba befektetett tőke, vagy pedig abban az esetben, ha a forgalmi dó nagyobb, akkor a forgalmi dó felét veszik tőkének. Így például, ha a vállalati tőke egy millió, míg a forgalmi dó negyvmillió leti tesz ki, akkor a complimentar adó szempontjából a tőke 2 millió lei. Viszont, ha a tőke 2 millió, míg a forgalmi dó 3 millió lei, akkor a complimentar adó szempontjából nem a forgalmi dó felét, a másfél milliót, hanem a 2 millió vállalatit tőkét veszik figyelembe. 2. Ha könyveit és mérlegét nem is vetjük figyelembe, akkor a kirovánának a forgalmi dó alapján kell megtörténnie. Ezt a kincstár pontosan ellenőrzi, tehát ebben a zsetben érvelését erre alapítja.

Részvényes iparos, Timișoara. Ön azt a kérdést teszi fel, hogy amennyiben a vállalat, mint részvénytársaság felszámol és a törvény szerint fele adót fizet (a minimális adó felét), akkor — ha a vállalat a likvidálás negyedik hónapjában megszűnik — a következő hónapokra van-e a leírásnak helye. A válasz a következő: Azok a részvény társaságok, amelyek a felszámolás állapotában vannak, a minimális adó fel részét fizetik. Ezt a kedvezményt a likvidálási mérleg alapján adják meg és azt nem befolyásolja az a körülmény, hogy a likvidálás egy hónap, vagy pedig tizenkét hónap alatt történik meg. Ez tehát nem úgy van, mint a zegyes adózónál, akinek az üzem beszüntetésének napjánál tényleg leírják az adót. Viszont az egyes adózó nem élvezi azt a kedvezményt, hogy a likvidálás alatt csak ötven százalék adót fizessen. Míután a likvidáló részvénytársaságok egy ízben már kedvezményt kaptak, újabb kedvezményben — bármily idő alatt is likvidálnak, — nem részesülnek. D. K. S.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunicare cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálhíradási járulékok a következő sorszámkig esedékesek:

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedati:

În Grupa I. Csoportban: v. I. Ludovic Rónai Lajosné 938, Ioan Pártos János 939.

În Grupa II. Csoportban: v. I. Francisc Darabos Ferencné 1015 sorszámkig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Înmoștenire a Industrișilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite restanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedază între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálhíradási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

În Grupa A) Csoportban: 1031. Andrei Takács András.

În Grupa B) Csoportban: 1007. Francisc Gerhardt Ferenc.

Felelős kiadó: NEMEDY GABOR